

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA - KLASA 7

W przedmiotowym systemie oceniania (PSO) wykorzystano zapisy tematów i zagadnień zawartych w rozkładzie nauczania.

Zasady ogólne:

1 W przedmiotowym systemie oceniania będą oceniane następujące elementy wiedzy, umiejętności, postawy:

- wiedza o języku
 - ~ składnia i fleksja
 - ~ słowotwórstwo
 - ~ komunikacja językowa
 - ~ części mowy i ich funkcje w zdaniu
 - ~ nieodmienne części mowy
 - ~ znaczenie i stosowanie związków frazeologicznych
- wiedza o literaturze
 - ~ znajomości treści omawianych utworów literackich
 - ~ różnicowanie gatunków literackich, wskazywanie ich cech charakterystycznych
 - ~ elementy analizy i interpretacji
 - ~ właściwe posługiwanie się terminologią
- formy wypowiedzi
 - ~ poprawne redagowanie różnych form wypowiedzi (m.in. streszczenie, recenzja, przemówienie, rozprawka, opis, charakterystyka)
 - ~ konstruowanie wypowiedzi ustnej i doskonalenie form komunikacji
- ortografia i interpunkcja
- wyrażanie szacunku dla dorobku minionych pokoleń, patriotyzmu
- postawy uczniów wobec wartości uniwersalnych:
 - tolerancja
 - dobro
 - prawda
 - uczciwość
 - kreatywność
- pogłębianie wiedzy poprzez docieranie do różnych źródeł (nie tylko literackich)
- umiejętność pracy w zespole

2 Sposób oceniania (formy aktywności podlegające ocenie)

- Prace pisemne:
 - Sprawdziany z nauki o języku
 - Prace klasowe (po omówieniu lektury)
 - Sprawdziany ortograficznie – interpunkcyjne
 - Sprawdziany gramatycznie – literackie
 - Kartkówki (z materiału z 3 ostatnich lekcji, oceniane wg osobnych kryteriów procentowych)

- Prace domowe
- Wypowiedzi ustne
- Recytacja utworów
- Aktywność na lekcji

Zasady oceny prac ortograficznych:

Dla klas VI - VIII

Liczba błędów	Ocena
0	celujący
1	bardzo dobry
2 - 3	dobry
4 - 5	dostateczny
6 - 7	dopuszczający
8 i więcej	niedostateczny

W przypadku dyktand

- za błędy pierwszorzędne uznaje się pisownię : ó, u, rz, ż, ch, h, wielka litera, pisownia „nie”
- za błędy drugorzędne- wszystkie pozostałe błędy w zapisie – 2bł. drugorzędne = 1bł pierwszorzędny
- za błędy interpunkcyjne uznaje się brak lub nadmiar znaków interpunkcyjnych – 4bł. interpunkcyjne=1bł pierwszorzędny

Zasady oceny sprawdzianów

100% - 98%	celujący
97% - 90%	bardzo dobry
89% - 75%	dobry
74% - 51%	dostateczny
50% - 35%	dopuszczający
34% - 0%	niedostateczny

Temat lekcji. Zagadnienie z NPP. Lektura i inne teksty kultury. Nauka o języku	Wymagania			
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
	Uczeń:			
OCENA ŚRÓDROCZNA				
Planujemy pracę w nowym roku szkolnym.	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie podpisuje zeszyt pod kierunkiem nauczyciela lub na podstawie wzoru sporządza skrócony opis bibliograficzny podręcznika i zeszytu ćwiczeń zapoznaje się z zawartością podręcznika i zeszytu ćwiczeń zapoznaje się z przedmiotowym systemem oceniania 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie podpisuje zeszyt stara się samodzielnie sporządzić skrócony opis bibliograficzny podręcznika i zeszytu ćwiczeń wyjaśnia oznaczenia zawarte w podręczniku posługuje się spisem treści zapoznaje się z zawartością podręcznika i zeszytu ćwiczeń zapoznaje się z przedmiotowym systemem oceniania 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie podpisuje zeszyt sporządza skrócony opis bibliograficzny podręcznika i zeszytu ćwiczeń wyjaśnia oznaczenia zawarte w podręczniku, wie, jaki jest ich cel posługuje się spisem treści zapoznaje się z zawartością podręcznika i zeszytu ćwiczeń, stara się wyrazić własną ocenę na ten temat zapoznaje się z przedmiotowym systemem oceniania 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie podpisuje zeszyt sporządza skrócony opis bibliograficzny podręcznika i zeszytu ćwiczeń wyjaśnia oznaczenia zawarte w podręczniku, wie, czemu służą sprawnie posługuje się spisem treści prezentuje ogólnie zawartość podręcznika i zeszytu ćwiczeń oraz wyraża swoją ocenę zapoznaje się z przedmiotowym systemem oceniania
Po co czytać?	<ul style="list-style-type: none"> czyta cicho ze zrozumieniem, wyszukując potrzebne informacje; potrafi sformułować odpowiedź na pytanie, po co ludzie czytają; w wypowiedziach odwołuje się przynajmniej do jednego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi podać szczegółowe znaczenia słów <i>przyjemność, mądrość</i> (w kontekście aktu lektury); w wypowiedziach odwołuje się lektur szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie istotę czytania jako formy spotkania z samym sobą; wyjaśnia pojęcie <i>wewnętrzna mowa czytelnika</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polega subiektywny charakter lektury
Czytanie jako spotkanie z Innym	<ul style="list-style-type: none"> zadaje pytania do czytanego tekstu; podaje synonimy do słowa <i>inny</i>; opisuje świat przedstawiony na obrazie Gerarda Boersmy 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wskazanych rodzajów inności; wyróżnia w przywołanym tekście Jacka Dukaja bliskie i obce elementy świata przedstawionego; interpretuje tytuł obrazu Gerarda Boersmy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady książek, które czymś go zaskoczyły, i uzasadnia swój wybór; przygotowuje autoportret z ulubionym tekstem literackim 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję zapisu słowa <i>Inny</i> wielką literą
O poecie na wiosnę... (Kazimierz Wierzyński, Zielono mam w głowie)	<ul style="list-style-type: none"> czyta utwór głośno i wyraźnie; określa osobę mówiącą w wierszu; wskazuje w wierszu motywy ze świata przyrody; określa nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, dokonując interpretacji; podaje cechy osoby mówiącej i uzasadnia je cytatami; określa tematykę utworu; wyjaśnia, czym jest przeczutnia; 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa stany emocjonalne osoby mówiącej w wierszu; wyjaśnia symboliczne znaczenia kolorów; określa, jaką funkcję pełnią motywy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sens wyznania osoby mówiącej w wierszu; opisuje wyobrażoną przez siebie malarską wersję wiersza; wyjaśnia, co daje zastosowanie

		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sformułowania wywołujące „barwne” wrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> roślinne; wskazuje przerzutnię 	przerzutni
Bliskie związki poezji ze... sportem (Kazimierz Wierzyński, 100 m)	<ul style="list-style-type: none"> czyta utwór głośno i wyraźnie; określa osobę mówiącą w wierszu; określa tematykę utworu; proponuje własny tytuł wiersza; odczytuje rymy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację liryczną; określa cel sportowca, środki, które prowadzą go do celu, i przeciwnika, którego musi pokonać; rozdzieli rymy dokładne i niedokładne, żeńskie i męskie 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa stany emocjonalne osoby mówiącej w wierszu; określa funkcję, jaką pełnią rymy w wierszu; wypowiada się na temat wierszy o tematyce sportowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów innych utworów, którzy cechami przypominają postać mówiącą w wierszu, i uzasadnia swoją opinię; dokonuje przekładu wiersza na język filmu
Sprawdzian diagnostyczny na początek klasy 7.	<ul style="list-style-type: none"> podejmuje próby rozwiązania sprawdzianu i wykonania poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> stara się wykonywać polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> na ogół poprawnie wykonuje polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie wykonuje wszystkie polecenia
Skąd się wzięła literatura?	<ul style="list-style-type: none"> zapoznaje się z historią powstania literatury; wie, że najstarsze teksty były przekazywane ustnie; czyta tekst ze zrozumieniem, wybiera wskazane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę tradycji oralnej w powstaniu piśmiennictwa; odszukuje informacje na osi czasu, łączy je z przeczytanym tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę poezji w czasach antycznych; na podstawie tekstu wyjaśnia, w jakim celu ludzkość zaczęła tworzyć literaturę 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy literatury oralnej; rozumie istotę poetyckiej formy liryki i epiki w czasach antycznych
Biblia – księga nad księgami	<ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje wiadomości dotyczące Biblii z klas 4–6; wyszukuje w tekście potrzebne informacje; zapoznaje się z informacjami zawartymi w infografice 	<ul style="list-style-type: none"> określa genezę Biblii; doskonali umiejętność korzystania z przypisów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i odczytuje symbole i motywy biblijne występujące w tekstach kultury; omawia walory estetyczne przywołanych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i porównuje teksty kultury; analizuje i interpretuje <i>Stworzenie świata</i> Williama Blake’a oraz dzieła malarskie zawarte w infografice
Malarska wizja stworzenia człowieka – „czytamy” fresk Michała Anioła	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na obrazie biblijny motyw stworzenia człowieka; zapoznaje się z podstawowymi informacjami na temat autora i dzieła; wylicza elementy przedstawione na obrazie; komentuje tytuł dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> zna treść biblijnej opowieści o stworzeniu człowieka; odtwarza podstawowe informacje na temat autora i dzieła; charakteryzuje wygląd poszczególnych elementów obrazu; nazywa uczucia postaci przedstawionych na obrazie; wyjaśnia znaczenie poszczególnych elementów dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje instrukcję dotyczącą analizy obrazu; określa zasady kompozycji dzieła; opisuje relacje zachodzące między przedstawionymi postaciami; wyjaśnia sens obrazu, korzystając z informacji w podręczniku; wie, na czym polega technika fresku 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia symbolikę ukazanej sceny, odwołując się do Biblii; omawia podobieństwa i różnice dotyczące rodowodu człowieka przedstawionego w malarstwie i literaturze
Krótki przewodnik po Edenie (Księga Rodzaju, Pierwotny stan szczęścia)	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje przeczytany tekst jako fragment Biblii; wymienia w kolejności najważniejsze wydarzenia; wymienia i ogólnie omawia elementy świata przedstawionego; wskazuje na pokrewieństwo kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> krótko streszcza przebieg wydarzeń; określa elementy świata przedstawionego, odwołując się do tekstu; porównuje biblijny opis raju z jego malarskimi wyobrażeniami; pisze krótki tekst argumentacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia ogólne znaczenie motywu raju, podaje synonimy tego słowa; wskazuje inne motywy o charakterze symbolicznym; potrafi zinterpretować znaczenie tytułu opowieści (<i>Pierwotny stan szczęścia</i>); 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i interpretuje zawarte w tekście motywy o charakterze symbolicznym; porównuje naukową i biblijną wizję stworzenia świata; definiuje i interpretuje słowo <i>szczęście</i> w kontekście opowieści biblijnej;

	<i>raj i szczęście</i>		<ul style="list-style-type: none"> określa wartości związane z motywem raju 	<ul style="list-style-type: none"> układa rozwinięty opis miejsca, stosuje zróżnicowane słownictwo opisowe; sprawnie sporządza tekst argumentacyjny, bogato argumentuje
Jak ludzie komunikują się ze sobą?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różne sposoby komunikowania się ludzi; zwraca uwagę na rolę nadawcy i odbiorcy w procesie komunikacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> określa język jako system znaków; wyjaśnia, jaką funkcję pełni język ciała w przekazywaniu informacji; potrafi wskazać niezbędne elementy procesu komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia znaki umowne i naturalne; wskazuje różne aspekty komunikacji niewerbalnej; charakteryzuje składniki aktu komunikacji językowej; wyjaśnia, na czym polega kompetencja językowa 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie konieczność uwzględnienia kontekstu kulturowego w odczytywaniu komunikatów niewerbalnych; wskazuje warunki skutecznej komunikacji
Epoka wielkiej komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> czyta cicho ze zrozumieniem, wyszukując potrzebne informacje; wymienia wybrane współczesne środki przekazywania informacji; wyjaśnia znaczenie słowa <i>multimedialny</i>; potrafi wskazać korzyści i zagrożenia płynące z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wynalazki techniczne XX wieku określane mianem rewolucji audiowizualnej; wyjaśnia różnicę między transmisją a interakcją; wyjaśnia pochodzenie niektórych terminów komputerowych; wylicza korzyści i zagrożenia płynące z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje współczesne środki przekazywania informacji; omawia przykład zastosowania techniki cyfrowej; uzasadnia stwierdzenie, że internauta może być jednocześnie nadawcą i odbiorcą informacji; formułuje, korzystając z tekstu, zasady posługiwania się współczesnymi mediami; wylicza korzyści i zagrożenia związane z gramami komputerowymi 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje projekt wystąpienia multimedialnego; przedstawia pomysł swojej wymarzonej gry komputerowej
Intencja i cel wypowiedzi a grzeczność językowa	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że każdy komunikat jest formułowany w określonym celu; zna pojęcia: <i>aprobata, dezaprobata, negacja, prowokacja</i>; rozumie, czym jest grzeczność językowa (etykieta językowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określa rodzaje wypowiedzi ze względu na cel; zna i potrafi zdefiniować pojęcia niezbędne w formułowaniu wypowiedzi zgodnie z intencją jej autora; definiuje pojęcie <i>grzeczność językowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> doskonali umiejętność formułowania myśli zgodnie z założoną intencją; odczytuje z tekstu intencję wypowiedzi; zna i stosuje zasady etykiety językowej; redaguje krótkie wypowiedzi pisemne zgodnie z etykietą językową 	<ul style="list-style-type: none"> zwraca uwagę na rolę intonacji w wypowiedziach ustnych; wskazuje przykłady dokonywania zmian w rzeczywistości za pomocą języka; omawia główne cechy współczesnego modelu grzeczności językowej
Skąd się wzięły mity?	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst, wybierając odpowiednie informacje 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia mity heroiczne od innych; opracowuje oś czasu z opisem 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady mitów, których fabuła wiąże się z morzem; wskazuje w tekście fragmenty pisane stylem naukowym oraz mające charakter poetycki; kwalifikuje tekst jako popularno-naukowy i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia symbolikę motywu morza; określa, na czym polega związek mitów i literatury
Tezeusz – ateński bohater	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze wydarzenia tekstu; 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje przebieg wydarzeń w micie; 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia dokonania bohatera; odczytuje sens mitu, odwołując się do 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znane mity i przedstawia sensy wybranych opowieści tego typu;

	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia Tezeusza; • wie, że utwór jest mitem; • wymienia wybrane elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa elementy świata przedstawionego; • wymienia dokonania bohatera, jego zasługi i winy; • wyjaśnia, czym są mit i mitologia; • wyjaśnia frazeologizmy wywodzące się z mitologii; • opowiada o znanych bogach i bohaterach mitologicznych 	<p>tekstu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, czym są prawda historyczna, fikcja literacka, fantastyka; • wyjaśnia symboliczne znaczenie nici Ariadny i labiryntu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje hipotezę, uzasadnia ją, korzystając z tekstu źródłowego
Moim zdaniem, czyli jak wyrazić swoją opinię	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia informację od opinii; • wskazuje sformułowania podkreślające fakt wypowiedzianego w własnym imieniu; • formułuje proste opinie na temat przeczytanego tekstu, podkreślając, że mówi we własnym imieniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własne zdanie i je uzasadnia; • układa zdania złożone, w których do opinii dodaje wstępny argument 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podane sformułowania w taki sposób, aby sygnalizowały fakt wypowiedzianego w własnym imieniu; • wyraża własną opinię, gromadząc na jej poparcie kilka argumentów; • porządkuje argumenty za pomocą wskazujących na to sformułowań 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedzi logiczne, zrozumiałe i poprawne pod względem językowym; • wykorzystuje zaproponowane przez siebie sposoby wyrażania własnej opinii
Uczymy się dyskutować	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest dyskusja; • podejmuje próbę udziału w dyskusji; • formułuje swoje sądy 	<ul style="list-style-type: none"> • w formułowanych sądach potrafi zaznaczyć brak stanowczości; • gromadzi argumenty na poparcie tezy; • bierze udział w dyskusji; • wie, jakie zasady obowiązują dyskutantów 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje opinię popartą uzasadnieniem; • posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie (doskonale umiejętności argumentacji); • zabiera głos w dyskusji zgodnie z obowiązującymi zasadami 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze czynny udział w dyskusji, potrafi przekonująco przedstawiać swoje stanowisko
Dokąd zmierzasz, człowieku? (Adam Zagajewski, Szybki wiersz)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i wyraźnie tekst utworu; • cytuje fragmenty wiersza wskazujące na sytuację liryczną, w jakiej znajduje się bohater; • wskazuje w wierszu informacje na temat okoliczności towarzyszących przedstawionej sytuacji; • nazywa stan ducha osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przeżycia, stany emocjonalne bohatera; • charakteryzuje sytuację liryczną; • wskazuje w tekście fragmenty dotyczące miejsca pobytu bohatera; • opowiada o świecie przedstawionym w wierszu; • odczytuje zaskakujące połączenia słowne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji; • podaje charakterystyczne cechy chorału jako utworu muzycznego; • wyjaśnia sens sformułowań określających sytuację, w jakiej znalazł się bohater 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę wiersza, rozwijając wybraną propozycję; • wypowiada się na temat odrodzenia elementów chorałowych w muzyce popularnej; • porównuje wiersz z chorałem
Świat przekształcony magią (Adam Zagajewski, Wzgórze)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i wyraźnie tekst utworu; • formułuje pytania, które nasuwają się po przeczytaniu wiersza; • wypowiada się na temat obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje inny tytuł dla obrazu; • rozumie, jaki sposób tworzenia obrazu poetyckiego zastosował Zagajewski 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje we fragmencie zapisków zdanie, które mogłoby być wyjaśniającym komentarzem do wiersza; • porównuje świat przedstawiony na obrazie i w wierszu • określa rolę poezji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje środki artystycznego wyrazu zastosowane przez poetę i malarza; • wypowiada się na temat roli poezji, odwołując do wybranych przykładów; • pisze zmetaforyzowany opis przedstawionego pejzażu

Portret zdeformowany, czyli taka jest, a jaka powinna być żona	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje najważniejsze fakty z biografii Adama Mickiewicza i Ignacego Krasickiego; • odtwarza treść satyry Ignacego Krasickiego; • wymienia bohaterów, wstępnie ich charakteryzuje; • opisuje na podstawie utworu <i>Żona modna</i> wygląd domu i ogrodu pana Piotra przed jego ślubem i po zmianach wprowadzonych przez tytułową bohaterkę; • wskazuje w tekście Krasickiego fragment zawierający przesłanie satyry; • klasyfikuje utwór jako satyrę; • odtwarza treść bajki <i>Żona uparta</i>; • klasyfikuje utwór Adama Mickiewicza jako bajkę; • wskazuje przesłanie zawarte w bajce Mickiewicza; • wskazuje w utworze neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza satyrę Krasickiego; • nazywa wady bohaterów; • wskazuje cechy satyry jako gatunku literackiego; • wyjaśnia przesłanie satyry; • opowiada treść bajki <i>Żona uparta</i>; • wyjaśnia neologizmy występujące w utworze Adama Mickiewicza; • potrafi wskazać cechy gatunkowe bajki w <i>Żonie upartej</i>; • komentuje przesłanie zawarte w utworze Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i komentuje historię małżeństwa pana Piotra i jego żony; • dostrzega uniwersalność postaw bohaterów; • uzasadnia przynależność <i>Żony modnej</i> do gatunku satyry; • porównuje utwór Krasickiego i obraz Hogartha <i>Modne małżeństwo</i>; • charakteryzuje bohaterów filmu <i>Żona modna</i> na podstawie plakatu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź pisemną na temat współczesnych wzorców żony; • uzasadnia przynależność bajki Mickiewicza do określonej kategorii odmiany bajki (bajka epigramatyczna, bajka narracyjna); • określa funkcję neologizmów w utworze Mickiewicza; • zestawia wizerunek tytułowej bohaterki w satyrze <i>Żona modna</i> Krasickiego i bajce <i>Żona uparta</i> Mickiewicza
Siódme – nie kradnij, lecz cytuj!	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje cytaty w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykorzystać cytaty w wypowiedzi pisemnej; • zna zasady poprawnego cytowania 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętność prawidłowego zapisu interpunkcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie rolę i funkcję cytatów w wypowiedzi
O uczniach i nauczycielach z Akademii Weltona	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje najważniejsze fakty z biografii Nancy H. Kleinbaum; • redaguje notatkę na temat istotnych zagadnień poruszanych w powieści; • wskazuje cztery zasady obowiązujące w Akademii Weltona; • charakteryzuje Johna Keatinga jako nauczyciela; • zbiera argumenty do wypowiedzi argumentacyjnej na temat roli szkoły w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wartości, zasady i codzienność Akademii Weltona; • ocenia, czy dyrekcja szkoły była wierna głoszonym ideałom; • charakteryzuje Johna Keatinga na tle innych nauczycieli z powieści <i>Stowarzyszenie Umarłych Poetów</i>; • podaje powody odejścia Keatinga ze szkoły; • zbiera argumenty do wypowiedzi argumentacyjnej na temat roli szkoły w kreowaniu zainteresowań i pasji młodych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia stopień przydatności Akademii Weltona jako miejsca nauki dla siebie i swoich rówieśników; • redaguje wypowiedź argumentacyjną na temat: „Czy starsi powinni układać życie młodszym?” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i ocenia powody odejścia Keatinga ze szkoły; • omawia, w jakim stopniu sens istnienia szkoły można łączyć z takimi pojęciami, jak poszukiwanie, przygoda, eksperyment, wolność, przekraczanie granic itp.
Czego poszukiwali członkowie Stowarzyszenia	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym było Stowarzyszenie Umarłych Poetów; • przedstawia wybranego członka 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania nasuwające się pod wpływem historii Neila Perry’ego; • określa, na czym polegał wpływ Johna 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje – w postaci krótkiej opowieści lub planu wydarzeń – kronikę weltońskiego oddziału Stowarzyszenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co łączy ze sobą: występ Todda na środku klasy (przy okazji recytacji własnych wierszy uczniów),

Umarłych Poetów?	Stowarzyszenia; <ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię Neila Perry'ego; • wskazuje problemy, z jakimi borykali się bohaterowie powieści; • wskazuje fragmenty ujawniające obecność narratora 	Keatinga na postawy i decyzje bohaterów; <ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję rozdziału mówiącego o śmierci Neila; • ocenia, czy narrator przedstawia swój punkt widzenia 	Umarłych Poetów; <ul style="list-style-type: none"> • ocenia stopień zaangażowania różnych bohaterów powieści w funkcjonowanie Stowarzyszenia Umarłych Poetów; • przedstawia racje Neila Perry'ego i jego ojca; • objaśnia na podstawie wybranego rozdziału (np. mówiącego o śmierci Neila) sposób relacjonowania zdarzeń przez narratora 	koncert saksofonowy Charliego w gocie oraz rozmowę telefoniczną Knoxa z Chris; <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens sformułowania Walta Whitmana o dopuszczeniu do głosu „prawdziwej natury” każdego człowieka; • objaśnia wpływ charakteru narracji na czytelnika
Po co ludziom poezja? – rozważania na podstawie Stowarzyszenia Umarłych Poetów	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście powieści fragmenty dotyczące czytania literatury; • przedstawia poglądy Keatinga na temat znaczenia poezji w ludzkim życiu; • wybiera spośród wierszy przywołanych w powieści ten, który wyraża bliskie mu refleksje, i uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • zajmuje stanowisko wobec zawartych w tekście poglądów na temat roli literatury w życiu człowieka; • wskazuje przyczyny braku zainteresowania poezją 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wypowiedź Keatinga na temat poezji; • wyjaśnia, czy możliwa jest poezja bez udziału człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera – spośród wierszy zamieszczonych w podręczniku – utwory mogące wejść w skład zbioru poezji pozostawionego Neilowi przez Keatinga i uzasadnia swój wybór; • ocenia wpływ na odbiorcę powieści Kleibaum i filmu w reżyserii Weira
Zadanie klasowe nr 1	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby napisania wypracowania 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się napisać wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie napisze wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie i ciekawie napisze wypracowanie
Pisanie o poezji nie jest moją namiętnością... Przewrotność czy „wyznanie wiary”? (Wisława Szymborska, Niektórzy lubią poezję)	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia osobę mówiącą od autora; • określa temat wypowiedzi osoby mówiącej w tekście; • odczytuje z właściwego słownika znaczenie słowa <i>poezja</i>; • podaje synonimy do słowa <i>lubić</i>; • opisuje obraz <i>Alegoria poezji</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia cytaty uzasadniające sformułowanie tematu wypowiedzi osoby mówiącej w tekście; • odtwarza – na podstawie definicji słownikowej – znaczenie słowa <i>poezja</i>; • wskazuje wyraz mogący – w kontekście wiersza Szymborskiej – zastąpić słowo <i>lubić</i>; • wykazuje podobieństwo tytułowej bohaterki z obrazu Muchy do antycznej muzy 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia osobę mówiącą w wierszu; • wyjaśnia różnice w pojmowaniu funkcji i roli osoby mówiącej i autora; • charakteryzuje styl wypowiedzi osoby mówiącej; • samodzielnie wyjaśnia znaczenie słowa <i>poezja</i>; • wyjaśnia cel podziału tekstu Szymborskiej na wyodrębnione części; • określa stosunek wobec poezji, ilustrując swoje stanowisko tytułami innych tekstów lirycznych; • określa cechy poezji na podstawie obrazu Muchy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu; • omawia związek kompozycji wiersza Szymborskiej z przesłaniem utworu; • formułuje wniosek na temat połączenia słowa <i>lubić</i> z innymi wyrazami; • wybiera – jego zdaniem – najważniejszy / najbardziej zaskakujący fragment wiersza oraz uzasadnia swój wybór; • definiuje – w odniesieniu do obrazu Muchy i wiersza Szymborskiej – istotę poezji
Pan od przyrody, czyli o nauczycielu idealnym.	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje osobę mówiącą w wierszu Herberta; • wyszukuje fragmenty, w których ujawnia się osoba mówiąca; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w punktach lub streszczeniu historię osoby mówiącej w liryku Herberta; • omawia relacje łączące podmiot 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka w wierszu Herberta przerośnięci i wyjaśnia ich znaczenie; • podejmuje próbę określenia związku między formą i interpunkcją 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sposób wypowiedzi podmiotu lirycznego; • nazywa i omawia związki emocjonalne między podmiotem lirycznym

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia – na podstawie opowieści osoby mówiącej w liryku Herberta – cechy tytułowego <i>pana od przyrody</i> 	<ul style="list-style-type: none"> liryczny z bohaterem; określa nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> zastosowaną w liryku Herberta a przesłaniem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> a bohaterem utworu; omawia język poetycki utworu i wynikające z niego znaczenia; układa monolog skierowany do bohatera wiersza, stosuje zwroty i słownictwo ujawniające emocje
Bitwa czasownikowa. Powtórzenie wiadomości o czasowniku	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia czasownik od innych części mowy; rozpoznaje formy osoby, liczby, czasu, rodzaju, trybu; odróżnia formy osobowe czasownika od nieosobowych; przekształca stronę czynną na bierną i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje, określa i tworzy formy osoby, liczby, czasu, rodzaju i trybu; rozpoznaje w tekście konstrukcje z <i>się</i>; nazywa nieosobowe formy czasownika; poprawnie zapisuje zakończenia czasowników w czasie przeszłym i bezokoliczników; rozdziela czasowniki przechodnie i nieprzechodnie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie stosuje nieregularne formy czasowników; świadomie stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych nieosobowe formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie stosuje różne formy czasowników w zależności od celu i formy wypowiedzi
Między czasownikiem a przymiotnikiem. Imiesłowy przymiotnikowe	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia imiesłowy przymiotnikowe od innych form czasownika; klasyfikuje imiesłowy przymiotnikowe jako nieosobowe formy czasownika oznaczające czynność i odpowiadające na pytania przymiotnika; odmienia imiesłowy przymiotnikowe przez przypadki, liczby i rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne; tworzy imiesłowy przymiotnikowe; przekształca konstrukcje z osobową formą czasownika w konstrukcje z imiesłowem przymiotnikowym i na odwrót 	<ul style="list-style-type: none"> zna kryterium podziału imiesłowów przymiotnikowych na czynne i bierne; stosuje imiesłów przymiotnikowy w funkcji przydawki lub orzecznika 	<ul style="list-style-type: none"> celowo i poprawnie stosuje imiesłowy przymiotnikowe dla osiągnięcia większej spójności tekstu; wnioskuje na temat fleksji imiesłowów przymiotnikowych i jej związków z przymiotnikiem; redaguje notatkę, wykorzystując imiesłowy przymiotnikowe
Wypiwszy herbatę i zjadłszy sałatkę, wyszedł, pogwizdując. Imiesłowy przysłówkowe	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia imiesłowy przysłówkowe od innych form czasownika; klasyfikuje imiesłowy przysłówkowe jako nieosobowe, nieodmienne formy czasownika; tworzy imiesłowy przysłówkowe; zna i stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-wszy</i> i <i>-wszy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie; przekształca konstrukcje z osobową formą czasownika na konstrukcje z imiesłowem przysłówkowym i na odwrót; korzysta ze słownika frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> wnioskuje na temat sposobu tworzenia imiesłowów przysłówkowych; zna kryterium podziału imiesłowów przysłówkowych na współczesne i uprzednie; stosuje imiesłowy przysłówkowe w funkcji okolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> wnioskuje na temat pisowni zakończeń <i>-wszy</i> i <i>-wszy</i>; celowo i poprawnie używa imiesłowów przysłówkowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych
O argumentowaniu i rozprawce.	<ul style="list-style-type: none"> używa pojęć: <i>teza</i>, <i>argument</i>, <i>wniosek</i>; rozpoznaje rozprawkę wśród innych form wypowiedzi; rozdziela tezę, argument, wniosek; formułuje tezę; gromadzi argumenty; pod kierunkiem nauczyciela układa 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia tezę od hipotezy; gromadzi słownictwo pozwalające na wyrażenie własnego stanowiska; redaguje rozprawkę, stosując właściwy porządek treści 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>teza</i>, <i>hipoteza</i>, <i>argument</i>, <i>kontrargument</i>, <i>wniosek</i>; wymienia cechy rozprawki jako formy wypowiedzi; gromadzi i selekcjonuje argumenty; redaguje rozprawkę, zachowując wszystkie cechy formy; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w cudzym tekście cechy rozprawki; stosuje bogate słownictwo na podkreślenie własnego stanowiska

	rozprawkę		<ul style="list-style-type: none"> • stosuje słownictwo wprowadzające kolejne argumenty 	
Czyja wina? Jaka kara? – ballada Świtezianka Adama Mickiewicza	<ul style="list-style-type: none"> • określa elementy świata przedstawionego w balladzie; • krótko przedstawia scenerię zdarzeń; • dostrzega w tekście problem winy i kary; • wskazuje fragmenty ujawniające obecność narratora; • ma świadomość przynależności gatunkowej utworu <i>Świtezianka</i>; • opisuje sytuacje przedstawione na obrazach Friedricha i Fałata 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje elementy świata przedstawionego w balladzie; • opisuje scenerię wydarzeń; • nazywa uczucia i postawy bohaterów; • wypowiada się na temat wiedzy narratora o bohaterach utworu; • wymienia cechy ballady; • potrafi wskazać podobieństwa między balladą Mickiewicza a obrazami Friedricha i Fałata 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sposób prezentacji składników świata przedstawionego w balladzie; • określa nastrój utworu wywołany przez scenerię zdarzeń; • ocenia postawy bohaterów; • wypowiada się na temat postawy narratora wobec bohaterów ballady; • udowadnia, że utwór Mickiewicza ma cechy ballady; • uzasadnia wybór obrazu Friedricha jako ilustracji ballady <i>Świtezianka</i>; • omawia wpływ symboliki kolorów na sposób ukazania jeziora na obrazie Fałata 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje sposób prezentacji świata przedstawionego; • łączy scenerię i nastrój z balladą jako gatunkiem; • wyjaśnia motyw winy i kary, wiąże go z postawami bohaterów ballady <i>Świtezianka</i>; • wskazuje epickie elementy utworu, komentuje sposób ich funkcjonowania w tekście; • wyjaśnia obecność synkretyzmu w balladzie; • redaguje opowiadanie na temat nowych okoliczności powstania ballady <i>Świtezianka</i>; • opisuje i ocenia na podstawie poznanych tekstów kultury funkcjonowanie motywu przyrody; • proponuje sposób adaptacji filmowej lub scenicznej ballady Mickiewicza
Od tekstu literackiego do inscenizacji (Dramat na scenie, czyli przedstawienie)	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście wskazane informacje; • łączy termin <i>inscenizacja</i> z reżyserem i przedstawieniem; • posługuje się słownictwem związanym z teatrem; • odróżnia tekst główny i tekst poboczny; • wymienia podstawowe znaki teatralne; • określa rolę głównych twórców przedstawienia teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>inscenizacja</i>; • wyjaśnia znaczenie podstawowego słownictwa związanego z teatrem; • wyjaśnia różnice między tekstem głównym a tekstem pobocznym; • wymienia znaki teatralne; • określa rolę poszczególnych twórców przedstawienia teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze informacje z tekstu; • wyjaśnia zależności między pojęciami <i>reżyseria</i> i <i>inscenizacja</i>; • zna słownictwo związane z teatrem, wyjaśnia jego znaczenie; • określa rolę tekstu głównego i tekstu pobocznego; • określa rolę poszczególnych znaków teatralnych; • wyjaśnia, na czym polega inscenizacja jako dzieło wielu twórców 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia informacje zawarte w tekście; • określa relacje między tekstem dramatu a jego inscenizacją; • posługuje się funkcjonalnie słownictwem związanym z teatrem; • dopisuje didaskalia; • omawia cechy języka teatru; • wyjaśnia istotę pojmowania teatru jako „sztuki wielotworzywowej”
Co się zdarzyło nocą w kaplicy? (Adam Mickiewicz, Dziady, część II)	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce wydarzeń; • podaje informacje na temat kolejnych postaci – duchów; • streszcza fabułę ballady <i>Upiór</i>; • dostrzega motyw winy i kary; 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza przebieg wydarzeń; • ocenia bohaterów; • cytuje i omawia sentencje związane z motywem winy i kary; • charakteryzuje tytułowego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój i atmosferę obrzędu, przywołuje cytaty z tekstu; • omawia rolę Guślarza w świecie przedstawionym; • omawia sposób przedstawienia problemu winy i kary; 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje informacje na temat genezy utworu Mickiewicza; • omawia konstrukcję świata przedstawionego w dramacie; • określa funkcję duchów;

	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje – z punktu widzenia świadka tajemnej uroczystości w kaplicy – sprawozdanie lub raport sporządzony w punktach 	<ul style="list-style-type: none"> ballady <i>Upiór</i>; • wskazuje postać z <i>Dziadów</i>, części II, która została przedstawiona na ilustracji Andriollego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związek między balladą <i>Upiór</i> a treścią II części <i>Dziadów</i>; • wyjaśnia główną myśl dramatu dotyczącą sensu życia i śmierci człowieka; • ocenia, czy świat ukazany na obrazie Lampiego mógłby stanowić sceneryę dramatu Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje obecność motywu upiора; • porównuje funkcję pełnioną przez duchy w dramacie Mickiewicza z zadaniem wypełnianym przez ducha Marleya w <i>Opowieści wigilijnej</i> Dickensa
Świat magii i fantastyki w <i>Dziadach</i>, części II Adama Mickiewicza.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście elementy realistyczne i fantastyczne; • opowiada, w jaki sposób Guślarz przywołuje kolejne duchy; • zalicza utwór Mickiewicza do dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia elementy realistyczne i fantastyczne; • zauważa w tekście Mickiewicza motywy symboliczne; • wskazuje cechy dramatu w <i>Dziadach</i>, części II 	<ul style="list-style-type: none"> • określa relację między elementami realistycznymi i fantastycznymi; • odczytuje znaczenie występujących w tekście Mickiewicza motywów symbolicznych; • wskazuje cechy gatunkowe dramatu w dziele Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję elementów fantastycznych w utworze
Warsztaty teatralne dla początkujących.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje tekst dramatyczny interesujący dla współczesnego widza i uzasadnia swój wybór; • rozumie znaczenie scenografii i rekwizytów w przedstawieniu teatralnym; • odczytuje informacje przekazywane za pomocą mimiki 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje scenografię do utworu dramatycznego; • wskazuje ważne rekwizyty w wybranej sztuce; • wypowiada tekst z odpowiednią intonacją; • wyraża emocje za pomocą znaków pozawerbalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa kryteria wyboru spektaklu, który mógłby zainteresować współczesnego widza; • wskazuje elementy scenografii symbolizujące określoną przestrzeń; • rozumie znaczenie pauzy w wypowiedzi teatralnej 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i umiejętnie dobiera środki wyrazu w przedstawieniu teatralnym
Spektakl uczniowski na podstawie <i>Dziadów</i>, części II Adama Mickiewicza (lekcje dodatkowe)	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w inscenizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze czynny udział w inscenizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje przedstawienie: wybiera tekst do inscenizacji, proponuje rozwiązania inscenizacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze aktywny udział w przygotowywaniu inscenizacji utworu; • przedstawia i uzasadnia propozycje inscenizacyjne dotyczące różnych jego elementów
Sprawdzian 1 i jego omówienie	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby rozwiązania sprawdzianu i wykonania poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się wykonywać polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie wykonuje polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie wykonuje wszystkie polecenia
Fraszki Kochanowskiego – błahostki i żarty czy „literackie szlachetne kamienie”?	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Jana Kochanowskiego; • klasyfikuje poznane utwory jako fraszki; • określa tematy fraszek; • podaje informacje na temat osoby mówiącej w utworach Kochanowskiego; • układa hasła zawierające myśli 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy fraszki jako gatunku lirycznego; • odczytuje myśli zawarte w omawianych utworach; • wskazuje adresatów fraszek; • ustala, czy we fraszkach można odnaleźć cechy sentencji, uzasadnia swoje stanowisko; 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia słuszność lub fałsz myśli zawartych we fraszkach; • omawia relacje między nadawcą a odbiorcą fraszek; • określa funkcje zastosowanych przez Kochanowskiego środków stylistycznych; • wypowiada się na temat opinii Feliksa 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia fraszkę jako gatunek literacki; • odczytuje i interpretuje znaczenia wynikające z fraszek; • omawia zasadę kompozycyjną stosowaną przez Kochanowskiego; • rozpoznaje elementy humoru, satyry oraz wyjaśnia ich funkcję w tekstach

	wyrażone w poszczególnych fraszkach; • zna pojęcia: <i>fraszka, puenta, apostrofa, pytanie retoryczne, antyteza, sentencja</i>	• wskazuje we fraszkach puentę, apostrofę, pytanie retoryczne, antytezę	Tomaszewskiego na temat fraszek, formułuje swoje stanowisko i je uzasadnia	
Jan Kochanowski o tym, co w życiu ważne	• czyta głośno i wyraźnie tekst utworu; • wydobywa z tekstu wskazane informacje, cytuje; • próbuje określić tematykę omawianych fraszek; • wskazuje adresatów wypowiedzi lirycznej w poszczególnych utworach; • wskazuje przynajmniej jedną cechę gatunkową utworów; • wymienia kilka motywów pojawiających się we fraszkach Kochanowskiego	• wyraża opinię na temat fraszek Kochanowskiego; • określa tematykę utworów, wzbogacając tytuł każdej z fraszek o dodatkowe wyjaśnienie; • potrafi wskazać środki poetyckie w tekście; • wskazuje w utworach cechy gatunkowe fraszki; • wykorzystuje fraszki do napisania tekstów reklamowych o zdrowiu i lipie	• czyta głośno, dokonując interpretacji; • odczytuje intencję omawianych fraszek; • formułuje swoje stanowisko i je uzasadnia; • rozróżnia rodzaje fraszek; • redaguje charakterystykę bohatera lirycznego omawianych fraszek Jana z Czarnolasu; • układa artykuł hasłowy do encyklopedii związany z zawartością treściową fraszki <i>Do snu</i> ; • porównuje obraz lipy we fraszce <i>Na lipę</i> i na obrazie Millera	• zna środki poetyckie, potrafi je wskazać w tekście, rozumie ich funkcje; • wyciąga wnioski, potrafi na podstawie utworów samodzielnie określić cechy gatunku; • układa tekst wywiadu z poetą; • omawia podobieństwa między przesłaniem fraszki <i>Na zdrowie</i> a obrazem <i>Noc i sen</i>
Jak idzie Idzie? Homonimy	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>homonim</i> ; • rozumie znaczenia wyrazów o takim samym brzmieniu; • wyjaśnia różne znaczenia wyrazów o takim samym brzmieniu na podstawie odpowiedniego słownika	• zapisuje wyrazy odpowiadające podanym znaczeniom; • wyjaśnia różne znaczenia wyrazów o takim samym brzmieniu na podstawie kontekstu; • wskazuje słowniki pomocne w udowodnieniu przynależności wskazanych wyrazów do homonimów; • korzysta ze słownika języka polskiego	• udowadnia przynależność podanych wyrazów do homonimów; • wyjaśnia różne znaczenia wyrazów o takim samym brzmieniu bez podanego kontekstu; • układa z homonimami zdania wykazujące różnicę znaczeń	• określa funkcję homonimów w żartach językowych; • pisze fraszkę dotyczącą życia klasy / szkoły, wykorzystując zjawisko homonimii
Co mówi składnia o składaniu zdań, czyli powtórzenie wiadomości o wypowiedzeniu złożonym	• rozpoznaje zdania współrz. i podrz. złożone, odróżnia je od siebie; • zna kryterium podziału zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie; • umie zadać pytanie o zdanie podrz. • stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych różne typy zdań złożonych; • rozróżnia części zd. (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik); • rozróżnia orzeczenia czasownikowe i imienne	• przekształca zdania pojedyncze w zdania złożone; • potrafi uzupełnić zdanie wskazanym zdaniem składowym; • układa wskazane zdania złożone współrzędnie lub podrzędnie; • zna zasady interpunkcji w wypowiedzeniach złożonych	• rozpoznaje sposoby zespolenia poszczególnych typów zdań; • świadomie używa różnych wskaźników zespolenia; • prawidłowo stosuje zasady interpunkcji	• poprawnie rozpoznaje, swobodnie tworzy i przekształca zdania złożone; • świadomie i celowo stosuje różne typy zdań złożonych w zależności od intencji, z jaką przekazuje komunikat

<p>„Idąc bez celu, nie pilnując drogi, sam nie pojmuję, jak w twe zajdę progi”. Imiesłowowy równoważnik zdania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia imiesłowowy przysłówkowe od innych form czasownika; • tworzy imiesłowowy przysłówkowe według wzoru; • rozróżnia zdanie i równoważnik zdania; • tworzy równoważniki zdań; • rozpoznaje imiesłowowy równoważnik zdania w tekście; • uzupełnia zdania imiesłowowymi równoważnikami zdania według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • zamienia parę zdań pojedynczych na wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania; • przekształca zdania złożone podrzędnie i współrzędnie w zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania i odwrotnie; • uzupełnia zdania imiesłowowymi równoważnikami zdania; • sporządza wykresy zdań; • znajduje błędy składniowe w konstrukcjach z imiesłowowym równoważnikiem zdania; • zna zasady interpunkcji w wypowiedzeniu złożonym z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>imiesłowowy równoważnik zdania</i>; • układa zdania do wykresów; • poprawia błędy składniowe w konstrukcjach z imiesłowowym równoważnikiem zdania; • zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcji w wypowiedzeniu złożonym z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie, świadomie i celowo używa konstrukcji z imiesłowowym równoważnikiem zdania w tekstach różnego typu: wypowiedziach o charakterze argumentacyjnym; opisach obrazów, relacjach z wydarzenia itp.; • wyjaśnia przyczyny powstawania błędów składniowych w konstrukcjach z imiesłowowym równoważnikiem zdania
<p>Najwyższe wtajemniczenie, czyli o wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie budowę wypowiedzenia wielokrotnie złożonego; • potrafi wskazać w tekście tego typu wypowiedzenia; • zna zasady interpunkcji w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje budowę wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • wyodrębnia w nich wypowiedzenia składowe; • zna i na ogół stosuje zasady interpunkcji w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza wykresy wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • układa – według podanego wzoru – wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcji w tego rodzaju wypowiedzeniach; • opisuje sytuacje przedstawione na ilustracjach, używając wyłącznie wypowiedzeń wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach wypowiedzenia wielokrotnie złożone w zależności od intencji wypowiedzi; • poprawnie tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone zawierające różne typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, a także równoważniki zdań; • wskazuje, omawia i poprawia błędne konstrukcje dotyczące szyku wyrazów w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych
<p>Jakimi słowami wyrazić ból? (Jan Kochanowski, <i>Tren I i Tren VII</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie <i>tren</i>, korzysta z przypisów; • wyszukuje w tekstach potrzebne cytaty; • określa temat <i>Trenu V</i>, rozwijając jego tytuł; • wypowiada się na temat stanu ducha osoby mówiącej; • używa nazwy gatunku: <i>tren</i>; • przedstawia sytuację liryczną w wierszach Broniewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje adresatów wypowiedzi lirycznych; • analizuje kompozycję utworów, dostrzega części kompozycyjne; • wyodrębnia i omawia obrazy poetyckie; • wykorzystując odpowiednie cytaty, określa stan ducha osoby mówiącej; • wskazuje i nazywa środki poetyckie; • określa charakter <i>Trenu VIII</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji; • określa intencję wypowiedzi w <i>Trenie I</i>; • interpretuje puentę <i>Trenu V</i>; • omawia celowość użycia środków poetyckich w <i>trenach</i> Kochanowskiego i wierszach Broniewskiego; • uzasadnia przynależność gatunkową wierszy Broniewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego z wierszami Władysława Broniewskiego; • omawia funkcjonowanie motywu śmierci w przywołanych <i>trenach</i> oraz we fraszce <i>Do snu</i>
<p>Portret Urszuli Kochanowskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uważnie słucha wzorcowej recytacji; • wyszukuje cytaty w tekście; 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli tekst na części kompozycyjne, wyodrębnia i omawia poszczególne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wypowiedzi lirycznej, wskazuje poetyckie środki tworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje elementy harmonii renesansowej w zdaniach

<p>piórem poety nakreślony (Jan Kochanowski, <i>Tren V</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa bohaterkę liryczną; • określa osobę mówiącą w wierszu; • wskazuje w wierszu epitety i pytania retoryczne 	<p>obrazy poetyckie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieli tekst <i>Trenu V</i> na zdania, licząc zdanie wielokrotnie złożone jako jedno; • przedstawia bohaterkę na podstawie wypowiedzi poetyckiej; • interpretuje kończącą tekst apostrofę do Persefony 	<p>nastroju;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekście porównanie homeryckie, objaśnia jego budowę i funkcję 	<p>wyodrębnionych w <i>Trenie V</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia celowość użycia środków poetyckich; • przedstawia obrazy poetyckie w formie rysunku lub dzieła malarskiego
<p>Portret cierpiącego ojca (Jan Kochanowski, <i>Tren VIII</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tren, wyszukuje w nim potrzebne cytaty; • określa osobę mówiącą; • wskazuje adresata wypowiedzi; • określa nastrój wiersza; • na podstawie wypowiedzi poetyckiej przedstawia bohaterkę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa sytuację osoby mówiącej w <i>Trenie VIII</i> i innych utworach z cyklu; • dzieli tekst na części kompozycyjne, biorąc pod uwagę różnice treściowe; • wylicza cechy trenu na podstawie definicji 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji; • interpretuje sformułowania symboliczne w trenach Kochanowskiego; • wskazuje cechy gatunkowe trenu w poznanych utworach z cyklu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa relacje między bohaterką liryczną a osobą mówiącą w utworze; • dostrzega kontrast jako zasadę kompozycyjną
<p>Jak wyrazić żal, smutek – recytacja wybranego <i>Trenu J. Kochanowskiego</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wygłasza tekst z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • recytuje tekst poetycki, interpretacje głośno z uwzględnieniem tematu 	<ul style="list-style-type: none"> • recytuje tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głośno z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje interpretować głośno wygłaszany tekst, m.in. przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie,
<p>Po drugiej stronie... Obraz Boga i zaświatów w tekstach kultury.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje skojarzenia do wyrazu <i>niebo</i>; • wylicza określenia nieba zawarte we fragmentach Pisma Świętego i dokumentach Kościoła; • zapoznaje się z informacjami na temat Bolesława Leśmiana; • określa miejsce i czas sytuacji prezentowanej w tekście; • opowiada o zdarzeniach ukazanych w wierszu; • opisuje przestrzeń nieba w utworze Leśmiana i w dziełach plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i porządkuje zdarzenia wspomniane przez bohaterkę; • nazywa uczucia, wrażenia i emocje Urszuli; • podaje informacje na temat Boga ukazanego w wierszu Leśmiana; • wymienia cechy i atrybuty składające się na boskość; • formułuje hipotezę interpretacyjną, wykorzystując podane opinie; • wskazuje w tekście narrację i dialog 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza powiedzenia i zwroty frazeologiczne zawierające pojęcie <i>niebo</i>; • czyta głośno, dokonując interpretacji; • porównuje obraz nieba ukazany w Piśmie Świętym oraz dokumentach Kościoła z wizją zaświatów przedstawioną w wierszu Leśmiana; • wyjaśnia powody zmienności emocji w utworze Leśmiana – na podstawie informacji dotyczących postaci Boga 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symboliczne znaczenie motywu Boga i nieba; • porównuje realizację tych samych motywów w dziełach literackich i plastycznych (charakteryzuje obraz Boga, nieba i człowieka w odwołaniu do różnych tekstów kultury, np. Biblii, wiersza <i>Urszula Kochanowska</i> Leśmiana i obrazu Boscha); • wyjaśnia funkcję narracji i dialogu w liryce
<p>Wysłuchać się w słowa modlitwy (Jan Lechoń, <i>Modlitwa</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa z tekstu wskazane informacje, cytuje; • stara się określić tematykę dzieła; • określa, kto do kogo mówi w wierszu <i>Modlitwa</i>; • wskazuje zawarte w wierszu prośby 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje na podstawie wiersza adresata wypowiedzi lirycznej; • odczytuje metafory występujące w wierszu Lechonia; • porównuje utwór z tradycyjną modlitwą 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co jest treścią próśb zawartych w tekście (dary, przemiany, coś innego?); • charakteryzuje język wiersza Jana Lechonia; • pisze komentarz do <i>Modlitwy</i> zgodnie z podanymi wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek języka utworu z jego odbiorem; • uzasadnia koncepcję rozumienia wiersza Lechonia
<p>Sprawdzian 2 i jego omówienie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby rozwiązania 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się wykonywać polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie wykonuje 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie wykonuje wszystkie

	sprawdzianu i wykonania poleceń		polecenia	polecenia
„Nie złoto szczęście czyni” – rozważania o bohaterze <i>Opowieści wigilijnej</i> i roli pieniądza w życiu człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami dotyczącymi biografii Dickensa; • opowiada o swoich wrażeniach czytelniczych; • odtwarza główne wydarzenia utworu; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • wstępnie charakteryzuje głównego bohatera <i>Opowieści wigilijnej</i>; • cytuje fragmenty zawierające opinię narratora o bohaterze; • układa tekst życzeń świątecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje wrażenia czytelnicze, uzasadniając je przykładami z tekstu; • przedstawia pytania, jakie nasunęły mu się w czasie lektury; • porządkuje najważniejsze wydarzenia utworu; • krótko streszcza zawartą w tekście historię; • odtwarza opinie narratora o bohaterze; • wskazuje najsilniejsze przeżycia Scrooge’a w czasie wędrówki z duchami, uzasadnia swój wybór; • wyjaśnia, na czym polegała przemiana głównego bohatera; • charakteryzuje innych bohaterów <i>Opowieści wigilijnej</i>; • układa tekst życzeń świątecznych, przestrzega wszystkich wymogów tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje interesujące fragmenty <i>Opowieści wigilijnej</i>, komentuje je; • wskazuje szczególne znaczenie ducha Marleya w fabule; • wyjaśnia, jak inaczej można interpretować wizyty duchów u Scrooge’a; • redaguje prywatny dekalog głównego bohatera; • omawia problematykę moralną utworu wynikającą z charakterystyki głównego bohatera; • interpretuje występujące w zakończeniu utworu zdania o charakterze sentencji lub morału 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię o utworze; • wyjaśnia nawiązania do Biblii; • uogólnia problematykę moralną utworu; • wskazuje w utworze Dickensa motywy, wątki, myśli występujące w innych tekstach kultury, np. mitach greckich czy II części <i>Dziadów</i>; • układa charakterystykę uwzględniającą dynamiczny charakter głównego bohatera
Co się właściwie zdarzyło i co narrator o tym wie?	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • wskazuje w fabule elementy realistyczne i nierealistyczne; • rozumie pojęcia: <i>fabuła</i> i <i>akcja</i>; • wskazuje w tekście wypowiedzi narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek elementów realistycznych i nierealistycznych; • podaje synonimy do słowa <i>nierealistyczny</i>; • definiuje pojęcie <i>fabuła</i>; • określa, jaką wiedzę o świecie przedstawionym posiada narrator 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w fabule elementy o charakterze symbolicznym; • definiuje pojęcie <i>akcja</i>; • omawia sposób komponowania wydarzeń w utworze; • określa stosunek narratora <i>Opowieści wigilijnej</i> do czytelnika 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia i interpretuje konstrukcję świata przedstawionego w <i>Opowieści wigilijnej</i>; • wyjaśnia różnice w rozumieniu akcji utworu i fabuły utworu; • komentuje rolę narratora w utworze Dickensa; • ocenia, czy <i>Opowieść wigilijna</i> jest dobrym materiałem na film, uzasadnia swoje stanowisko
Sztuka opowiadania, czyli co zrobić, by inni nas słuchali	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina informacje zawarte na początku <i>Opowieści wigilijnej</i>; • potrafi odróżnić opis od opowiadania; • wskazuje wstęp, punkt kulminacyjny i zakończenie <i>Opowieści wigilijnej</i>; • rozwija umiejętność pracy z tekstem; • odróżnia informacje od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega rolę poszczególnych elementów kompozycji w odbiorze <i>Opowieści wigilijnej</i>; • definiuje pojęcia: <i>opis</i> i <i>opowiadanie</i>; • wyszukuje wyrazy bliskoznaczne; • doskonalą znajomość zasad argumentowania i opiniowania; 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje zdania z początku powieści <i>Klub Pickwicka</i> Dickensa do jednego z trzech składników kompozycyjnych: wstępu, rozwoju akcji bądź zakończenia, uzasadnia swoją decyzję; • bada językowe ukształtowanie opisu i 	<ul style="list-style-type: none"> • określa – na podstawie fragmentów dzieł z literatury polskiej – wpływ konstrukcji zdań na tempo opowieści i wrażenia czytelnika

		<ul style="list-style-type: none"> • tworzy opowiadanie przygodowe 	<p>opowiadania;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształca tekst zgodnie z wskazówkami; • realizuje doświadczenie językowe wykazujące różnicę między bezstronną, obiektywną informacją a ukrytym w niej komentarzem 	
Zadanie klasowe nr 2	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby napisania wypracowania 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się napisać wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie napisze wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie i ciekawie napisze wypracowanie
Między książką a ekranem.	<ul style="list-style-type: none"> • czyta cicho ze zrozumieniem, wyszukując potrzebne informacje; • zna pojęcie <i>adaptacja filmowa</i>, stosuje je w wypowiedzi; • wymienia przykłady adaptacji filmowych; • odpowiada na pytanie, dlaczego ludzie tak bardzo lubią opowiadać i poznawać opowieści; • tworzy na podstawie komiksu opowiadanie z zachowaniem podstawowych części kompozycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>adaptacja filmowa</i>; • wskazuje przyczyny powstawania adaptacji filmowych; • określa, z jakich powodów rządziej występują literackie przeróbki filmów; • formułuje tezę i zbiera argumenty na jej poparcie; • tworzy opowiadanie z elementami opisu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego literatura jest tak atrakcyjna dla twórców filmu; • podaje przykłady „filmowości” literatury; • pisze rozprawkę na wskazany temat; • dobiera celowo rodzaj narracji w stworzonym opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza przykłady różnych adaptacji filmowych i wstępnie je ocenia; • wzbogaca tworzone na podstawie komiksu opowiadanie, np. wprowadzając opisy i dialogi, budując napięcie
Garść informacji nie tylko z historii kina.	<ul style="list-style-type: none"> • czyta cicho ze zrozumieniem i określa temat tekstu; • wie, że twórcami kina byli bracia Lumière; • zna nazwiska innych wybranych twórców kina; • rozróżnia pojęcia: <i>kino, film, telewizja</i>; • rozumie podstawowe pojęcia związane z kinem; • wymienia podstawowe gatunki filmowe; • odróżnia film fabularny od dokumentalnego; • przygotowuje listę miejsc i sytuacji godnych sfilmowania; • układa notatkę prasową 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • wymienia główne fakty z historii filmu; • definiuje pojęcia: <i>kino, film, telewizja</i>; • charakteryzuje podstawowe gatunki filmowe; • wymienia podstawowe elementy składowe filmu; • wymienia cechy filmu dokumentalnego; • układa notatkę prasową, zachowując wszystkie wymogi tego rodzaju wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje selekcji informacji z całości tekstu, porządkuje je; • wymienia nazwiska i dokonania wybranych twórców związanych z powstaniem i rozwojem filmu; • wymienia wynalazki techniczne XX w. określane mianem rewolucji audiowizualnej; • rozpoznaje cechy podstawowych gatunków filmowych w konkretnych dziełach filmowych; • wskazuje konsekwencje artystyczne wyboru poszczególnych środków filmowych; • wyjaśnia, jakie są różnice między filmem fabularnym a dokumentalnym; • układa listę tematów do filmów dokumentalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o powstaniu i rozwoju filmu jako sztuki; • wyjaśnia pojęcie <i>rewolucja audiowizualna</i>; • analizuje istotę filmu jako dzieła sztuki; • wyjaśnia, na czym polega różnica w tworzeniu filmu tradycyjnego i komputerowego; • wskazuje przykłady filmów łączących cechy różnych gatunków; • wyjaśnia, kiedy film dokumentalny może być niewiarygodny; • pisze artykuł prasowy, zachowując wymogi tego rodzaju wypowiedzi

<p>Muzyka jest sztuką (koncert Jankiela z Pana Tadeusza)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno ze zrozumieniem; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje, korzysta z przypisów; • zapoznaje się z informacjami o czasie i miejscu akcji <i>Pana Tadeusza</i>, temacie utworu i głównych postaciach; • przedstawia własnymi słowami treść przeczytanego fragmentu <i>Pana Tadeusza</i>; • wyraża opinię na temat tekstu; • kształtuje umiejętność formułowania wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście Mickiewicza fragmenty ilustrujące grę na cymbałach i reakcje słuchaczy; • charakteryzuje głównego bohatera na podstawie przywołanego fragmentu poematu; • określa tematykę tekstu, proponując tytuł; • wymienia wydarzenia historyczne, które Jankiel sugeruje swoją muzyką; • odszukuje w tekście opis sceny przedstawionej na obrazie Jana Matejki; • zapoznaje się z recenzją płyty muzycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje interpretacji głosowej przywołanego fragmentu <i>Pana Tadeusza</i>; • analizuje konstrukcję koncertu Jankiela; • ocenia język poematu Mickiewicza; • określa związek między rodzajem muzyki a historią zawartą w wybranych tekstach muzyki poważnej (takich jak np. <i>Cztery pory roku</i> Vivaldiego, <i>Taniec z szablami</i> Chaczaturiana,), jazzowej (np. <i>Karawana</i> Duke’a Ellingtona) lub rockowej (np. <i>Schody do nieba</i> zespołu Led Zeppelin) 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ kompozycji koncertu Jankiela na odbiór tego tekstu kultury; • formułuje hipotezy na temat głównego bohatera przywołanego fragmentu poematu Mickiewicza; • opisuje brzmienie ulubionego utworu muzycznego; • proponuje formę artystyczną pozwalającą zaprezentować <i>Pana Tadeusza</i> odbiorcom nieznającym języka polskiego
<p>I ty zostaniesz recenzentem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna strukturę recenzji; • stosuje słownictwo wartościujące; • odróżnia fakty od opinii; • redaguje tekst recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje elementy należące do części sprawozdawczej i oceniającej w strukturze recenzji; • używa synonimów, aby uniknąć powtórzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega różnorodne odmiany recenzji; • wymienia elementy, które są oceniane w różnych odmianach recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi podać tytuły przynajmniej dwóch pism zawierających recenzje spektakli, filmów lub innych wydarzeń kulturalnych
<p>Dlaczego Mickiewicz uśmiercił Ordona?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada fabułę utworu; • wskazuje osobę mówiącą w wierszu; • sporządza w punktach plan wydarzeń odnoszący się do opowieści adiutanta; • poznaje prawdziwą historię generała Ordona; • wyszukuje w słowniku znaczenie słowa <i>patriotyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia bohaterów lirycznych; • odszukuje w tekście wiersza określenia odnoszące się do reducy; • odróżnia relację o zdarzeniach od innych form wypowiedzi; • wskazuje w tekście Mickiewicza fragment będący nawiązaniem do udziału Rosji w rozbiorach Polski; • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>utwór patriotyczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami zdanie wypowiedziane przez Jenerała: „Dobrze [...] – nie odda im prochów”; • analizuje funkcję barw występujących w wierszu Mickiewicza; • wyjaśnia możliwe powody nieuwzględnienia przez poetę rzeczywistych losów Ordona; • ocenia, czy <i>Redutę Ordona</i> można uznać za utwór patriotyczny, uzasadnia swoje stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia świat ukazany w wierszu przez pryzmat występujących w wierszu kolorów; • wskazuje i omawia postaci (wartości) łączące się z poszczególnymi barwami ukazanymi w tekście Mickiewicza; • formułuje refleksje na temat odbioru wiersza w wersji uwzględniającej ocalenie Ordona; • redaguje wypowiedź argumentacyjną na temat: „<i>Reduta Ordona</i> dzisiaj. Pokrzepia, napawa lękiem, zniechęca?”
<p>Poetycki hołd dla kobiety bohatera (Adam Mickiewicz, <i>Śmierć Pułkownika</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wiersz Mickiewicza i rozumie jego temat; • potrafi streścić utwór; • określa miejsce sytuacji lirycznej; • charakteryzuje bohaterkę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bohaterów historycznych przywołanych w wierszu Mickiewicza; • wskazuje w utworze elementy świadczące o heroicznosci bohaterki; • wyjaśnia, na czym polegała jej niezwykłość 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje kompozycję utworu: wyjaśnia sens podziału na strofy, dostrzega podział na dwie części kompozycyjne; • interpretuje nawiązanie do postaci Czarnieckiego; • analizuje występujący w wierszu motyw śmierci; • interpretuje pojawiające się w 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję zburzenia regularności w wierszu; • wyjaśnia celowość zapisu niektórych wyrazów wielką literą; • wskazuje przyczyny popularności <i>Śmierci Pułkownika</i> jako piosenki; • analizuje kreacje kobiet bohaterów we współczesnych tekstach kultury

			ostatniej strofie słowo <i>Ach!</i> ; • proponuje formę pozwalającą oddać treść wiersza bez użycia słów	
Recytacja wybranego utworu A.Mickiewicza	• wygłasza tekst z pamięci	• recytuje tekst poetycki, interpretacje głosowo z uwzględnieniem tematu	• recytuje tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głosowej z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji	• próbuje interpretować głosowo wygłaszany tekst, m.in. przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie,
O pasji życia w niełatwych czasach. (Melchior Wańkowicz, <i>Ziele na kraterze</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje najważniejsze fakty z biografii i twórczości literackiej Wańkowicza; • czyta głośno ze zrozumieniem; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje, korzysta z przypisów; • wie, czego dotyczyło wspomniane w tekście rozporządzenie władz carskich; • opisuje swoje odczucia po lekturze fragmentów <i>Ziele na kraterze</i>; • potrafi na podstawie tekstu Wańkowicza określić relacje między uczniami a dyrekcją placówki; • opisuje zachowanie uczniów na lekcjach prowadzonych przez Bucefała 	<ul style="list-style-type: none"> • określa na podstawie przywołanych fragmentów dzieła Wańkowicza przybliżony czas zdarzeń i wiek narratora-bohatera; • potrafi na podstawie tekstu Wańkowicza scharakteryzować relacje między uczniami a dyrekcją placówki oraz Bucefałem; • określa – w odniesieniu do tekstu <i>Ziele na kraterze</i> – tożsamość bohatera o nazwisku Wańkowicz 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi na podstawie tekstu Wańkowicza ocenić relacje między uczniami a dyrekcją placówki oraz Bucefałem; • wskazuje i interpretuje fragmenty o charakterze symbolicznym; • wyszukuje w dziele Wańkowicza fragmenty ujawniające opinię narratora o przeżyciach wewnętrznych nauczyciela; • porównuje relacje między uczniami a nauczycielami przedstawione w tekście Wańkowicza z tymi panującymi we współczesnej szkole; • redaguje fragment dziennika jednego z uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek między sposobem wypowiedzi narratora a obrazem tego bohatera i jego rówieśników ukazany w <i>Ziele na kraterze</i>; • zwraca uwagę na uniwersalność problemu ukazanego przez Wańkowicza, dostrzegając podobieństwo między językiem młodych ludzi dawniej i dziś; • ocenia, czy pożegnanie Bucefała można było uznać za zachowanie sztubackie

OCENA ROCZNA

Ludzie, miejsca i fakty w powieści <i>Kamienie na szaniec</i>.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Kamińskiego; • czyta cicho ze zrozumieniem; • opowiada o swoich wrażeniach czytelnicznych; • określa tematykę i problematykę utworu; • określa czas i miejsce akcji; • dzieli bohaterów na głównych, drugoplanowych i epizodycznych; • przedstawia losy głównych bohaterów powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • układa wydarzenia w kolejności chronologicznej; • wskazuje punkt kulminacyjny; • dostrzega autentyczność postaci i wydarzeń; • określa rodzaj narracji i typ narratora; • odróżnia informację od komentarza; • przedstawia głównych bohaterów; • rozpoznaje w tekście metafory; • omawia kompozycję utworu; • przedstawia własne zdanie na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan ramowy najważniejszych wydarzeń; • wskazuje elementy biograficzne; • wyjaśnia kontekst historyczny; • określa dzieło Kamińskiego jako powieść o charakterze biograficznym; • charakteryzuje narratora; • charakteryzuje bohaterów, wykorzystując zgromadzone fakty i opinie; • rozpoznaje w tekście metafory i je wyjaśnia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję luźnej kompozycji utworu; • przygotowuje mowę w formie krótkiej rozprawki, uzasadniając reprezentowane stanowisko; • zapisuje wybrany fragment powieści w postaci scenopisu
„Być zwyciężonym i nie ulec to zwycięstwo”. Sposoby	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • wskazuje różne sposoby walki z 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje fragment wiersza cytowanego w tytule powieści; • wskazuje ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wartości przedstawione w powieści Kamińskiego, dostrzega ich uniwersalny charakter; 	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnia kontekst historyczny, odnosząc wnioski z interpretacji fragmentu <i>Testamentu mojego</i>

walki Polaków z wrogiem w świetle <i>Kamieni na szaniec</i>.	wrogiem przedstawione w utworze Kamińskiego; <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie cytatu, co to znaczy, że bohaterowie <i>Kamieni na szaniec</i> postrzegali życie jako służbę; • formułuje opinię o książce 	wartości; <ul style="list-style-type: none"> • udowadnia, że byli wierni ideałowi służby; • ocenia książkę, odwołując się do cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje refleksje na temat tego, czy bohaterowie <i>Kamieni na szaniec</i> mogą być wzorcem patriotyzmu dla współczesnych odbiorców dzieła; • wyjaśnia sens tytułu i przedstawia okoliczności jego nadania; • ocenia, czy <i>Kamienie na szaniec</i> są utworem optymistycznym, czy pesymistycznym 	Słowackiego do postaw bohaterów książki Kamińskiego; <ul style="list-style-type: none"> • porównuje współczesną młodzież ze środowiskiem Buków; • wyjaśnia, na czym polega uniwersalizm <i>Kamieni na szaniec</i>
W heroicznym świetle Szarych Szeregów.	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym były Szare Szeregi i na czym polegała akcja pod Arsenalem; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • rozpoznaje formę redakcyjną – hasło encyklopedyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słowników: kultury antycznej i frazeologicznego; • wskazuje teksty należące do literatury faktu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność i program Szarych Szeregów; • definiuje termin <i>literatura faktu</i> i uzasadnia przynależność <i>Kamieni na szaniec</i> do tego typu literatury; • redaguje hasło encyklopedyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • kwalifikuje teksty do literatury faktu i uzasadnia swój wybór
W imię braterstwa i służby. Akcja pod Arsenalem.	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym były Szare Szeregi i na czym polegała akcja pod Arsenalem; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • rozpoznaje formę redakcyjną – hasło encyklopedyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słowników: kultury antycznej i frazeologicznego; • wskazuje teksty należące do literatury faktu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność i program Szarych Szeregów; • definiuje termin <i>literatura faktu</i> i uzasadnia przynależność <i>Kamieni na szaniec</i> do tego typu literatury; • redaguje hasło encyklopedyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • kwalifikuje teksty do literatury faktu i uzasadnia swój wybór
Zadanie klasowe nr 3	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby napisania wypracowania 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się napisać wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie napisze wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie i ciekawie napisze wypracowanie
O ojczyźnie, której „nigdy nie było i nie ma na mapie”. (Jan Lechoń, <i>Chełmoński</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, dbając o odpowiednią intonację; • przedstawia uczucia bohatera lirycznego w wierszu Lechonia; • rozumie termin <i>paradoks</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje – w odniesieniu do wiersza <i>Chełmoński</i> – okoliczności pojawienia się tęsknoty za ojczyzną; • wskazuje w liryku Lechonia fragmenty o charakterze paradoksu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia – w odniesieniu do wiersza <i>Chełmoński</i> – cytat: „Jak dobrze jest mi tutaj i jak bardzo smutno!” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zagadkę sprzeczności w odczuciach postaci mówiącej w liryku <i>Chełmoński</i>; • wskazuje w tekście paradoks i wyjaśnia jego sens; • określa podobieństwo pejzażu z wiersza Lechonia do malarstwa Chełmońskiego
Różne języki polskie.	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że język polski ma wiele odmian; • wie, na czym polega znaczenie języka ogólnopolskiego; • wymienia różne odmiany języka; • zna podział polszczyzny na język oficjalny i nieoficjalny (potoczny); • wie, w jakich sytuacjach należy posługiwać się polszczyzną wzorcową 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje odmiany środowiskowe języka; • wyjaśnia związek doboru środków językowych z sytuacją wypowiedzi i osobą adresata; • zna pojęcie <i>kultura języka</i>; • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny zróżnicowania języka; • definiuje pojęcie <i>kultura języka</i>; • wie, gdzie szukać wskazówek, które pozwolą uniknąć błędów językowych; • charakteryzuje nadawcę komunikatu na podstawie języka; • przekształca tekst zgodnie z podanymi wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega ograniczony zasięg języka środowiskowego; • objaśnia zabieg językowy zastosowany przez Gałczyńskiego w utworze <i>Biurokrata na wakacjach</i>; • opracowuje słowniczek gwar środowiskowych

Złamana konwencja – Śpiąca królewna wg Sławomira Mrożka.	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekście nawiązanie do konkretnej baśni; • określa elementy świata przedstawionego; • wyjaśnia pojęcie <i>epilog</i>; • opisuje sytuację ukazaną na obrazie <i>Śpiąca królewna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina treść baśni stanowiącej inspirację dla tekstu Mrożka; • dzieli wydarzenia na oczekiwane i nieoczekiwane; • układa epilog; • opisuje bohaterów ukazanych na obrazie Eisermannna 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje utwór z pierwowzorem w zakresie dokonanych zmian; • wyjaśnia, na czym polega deformacja gatunku w utworze Mrożka; • układa epilog, starając się uzyskać efekt zaskoczenia; • ocenia wpływ symboliki kolorów na odbiór obrazu <i>Śpiąca królewna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę konwencji literackiej; • omawia funkcję deformacji gatunku; • układa epilog, zachowując konwencję tekstu; • ocenia stopień nawiązania do kulturowego motywu Śpiącej Królewny w tekście Mrożka i na obrazie Eisermannna
Ambitny czy ograniczony? (Sławomir Mrożek, Artysta)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bohaterów utworu; • rozpoznaje uosobienie; • opowiada o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce wydarzeń; • przedstawia motywy, jakimi kierował się Kogut; • wyjaśnia powody niepowodzenia bohatera; • formułuje pouczenia dla Koguta; • opowiada o wydarzeniach z punktu widzenia dyrektora 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy utwór Mrożka można nazwać bajką, uzasadnia swoje stanowisko; • wskazuje na podobieństwo postaci do bohaterów bajek; • dobiera ilustrację odpowiadającą treści utworu; • formułuje ogłoszenie zgodnie z podanymi wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia konwencję utworu; • układa dalszą część rozmowy bohaterów
Kiedy mowa zależna, a kiedy niezależna?	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: <i>mowa zależna</i>, <i>mowa niezależna</i>; • wskazuje w tekście mowę zależną i niezależną; • przekształca według podanego wzoru mowę niezależną na zależną i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i na ogół stosuje zasady interpunkcyjne i ortograficzne dotyczące zapisu mowy niezależnej; • przekształca bajkę, zamieniając mowę niezależną na zależną; • pisze opowiadanie na wskazany temat, poprawnie zapisując mowę niezależną 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, czym charakteryzują się mowa zależna i niezależna; • stosuje poprawny zapis mowy niezależnej; • określa funkcje stylistyczne mowy zależnej i niezależnej 	<ul style="list-style-type: none"> • celowo, poprawnie i świadomie przekształca wypowiedzi w mowie niezależnej w mowę zależną i odwrotnie; • wykorzystuje funkcje stylistyczne mowy zależnej i niezależnej w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych, szczególnie w opowiadaniu z dialogiem
Poetycka rozmowa o sumieniu. (Wisława Szymborska, Pochwała złego o sobie mniemania)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie słowa <i>sumienie</i>; • wstępnie określa tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie związków frazeologicznych ze słowem <i>sumienie</i>; • określa najważniejszą myśl utworu; • zestawia wnioski z interpretacji z poprzedzającymi lekturę przemyśleniami na temat sumienia, formułuje komentarz na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • układa artykuł hasłowy wyjaśniający znaczenie słowa <i>sumienie</i>; • proponuje i wyjaśnia własny sposób podziału tekstu; • odpowiada na pytanie: dlaczego? w odniesieniu do poszczególnych wersów utworu; • wyjaśnia sens tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę paradoksu zawartego w tytule; • formułuje własny komentarz do tekstu, rozwijając jego główne myśli
„Ludzie odlegli jak planety”. Świat małych i dużych w Małym Księciu.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z najważniejszymi faktami z biografii Antoine’a de Saint-Exupéry’ego; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • określa czas i miejsce wydarzeń; • wymienia i przedstawia bohaterów; 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wyszukuje informacje, dobiera cytaty; • omawia okoliczności powstania <i>Małego Księcia</i>; • wymienia i umiejscawia w czasie etapy podróży głównego bohatera; • dzieli bohaterów na 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy autobiograficzne w dziele de Saint-Exupéry’ego; • porządkuje bohaterów ze względu na ich znaczenie dla fabuły; • ocenia postawy życiowe wybranych postaci; • charakteryzuje świat dorosłych, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje świat dorosłych i świat dzieci; • komentuje ludzkie postawy, odwołując się do tekstu; • rozpoznaje alegoryczne znaczenia związane z bohaterami utworu

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia postawę życiową wybranej postaci; • prezentuje narratora; • wskazuje różnicę między światem dorosłych a światem dzieci 	<p>pierwszoplanowych i drugoplanowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega elementy autobiograficzne w dziele de Saint-Exupéry’ego; • omawia relacje między światem dorosłych a światem dzieci; • porównuje postawy życiowe wybranych bohaterów; • określa rolę narratora 	<p>odwołując się do tekstu</p>	
<p>„Stajesz się zawsze odpowiedzialny za to, co oswoiłeś”. Obraz miłości i przyjaźni w <i>Małym Księżcu</i> .</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o związku Małego Księcia i Róży; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje; • wyjaśnia znaczenie słowa <i>oswoić</i> w kontekście utworu; • formułuje wypowiedź dotyczącą znaczenia miłości i/lub przyjaźni 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawę głównego bohatera; • określa przyczynę opuszczenia Róży przez bohatera i późniejszego powrotu do niej; • wyjaśnia sens sentencji zawartej w temacie lekcji; • wskazuje synonimy do słowa <i>oswoić</i> w kontekście utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście inne fragmenty dotyczące miłości i przyjaźni; • porównuje Małego Księcia sprzed wyprawy z tym, który pragnie wrócić na swoją planetę 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje inne odnalezione w tekście sentencje dotyczące miłości i przyjaźni; • wyjaśnia pojęcie <i>sentencja</i>; • omawia na podstawie <i>Małego Księcia</i> rolę miłości i przyjaźni w ludzkim życiu
<p><i>Mały Książę</i> – opowiadanie dla dzieci czy mądra baśń dla wszystkich?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wydarzeń prawdopodobnych i baśniowych; • cytuje sentencje zawarte w utworze; • układa list w imieniu Małego Księcia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia prawdopodobny lub baśniowy charakter ukazanych wydarzeń; • rozwija sens wybranej sentencji w formie kilkudzaniowej wypowiedzi; • układa w imieniu Małego Księcia list zawierający fragmenty o charakterze opisowym 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związki między prawdopodobnymi i baśniowymi wydarzeniami utworu; • dostrzega motyw wędrowki, omawia jego funkcję w tekście; • komentuje sentencje zawarte w utworze; • układa twórcze opowiadanie z dialogiem 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób konstrukcji świata przedstawionego; • wymienia utwory zawierające motyw wędrowki; • wyjaśnia ponadczasowość motywu wędrowki jako motywu kulturowego; • układa twórcze opowiadanie z elementami opisu i dialogu
<p>W głąb myśli i uczuć.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem, zaznacza niejasne fragmenty tekstu; • podaje różnice między liryką a epiką; • przedstawia swoje odczucia po obejrzeniu dzieł malarskich; • poznaje fragmenty egipskich tekstów poetyckich; • określa sytuację liryczną w wierszu Juliana Przybosa <i>Do Ciebie o mnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania dotyczące tekstu; • wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów związanych z liryką; • określa tematykę wierszy cytowanych we fragmencie <i>Liryczne wtajemniczenie</i>; • wskazuje osobę mówiącą w wierszu Juliana Przybosa 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje zawarte w tekście; • omawia problematykę utworów należących do liryki; • wskazuje przyczyny odejścia poezji od muzyki; • redaguje wypowiedź argumentacyjną na temat obrazu Alfreda Lenicy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia genezę liryki i jej związki z muzyką w okresie starożytnym; • wskazuje różne odmiany liryki i podaje ich charakterystyczne cechy; • określa problematykę fragmentu utworu Seneki Młodsze; • omawia związek między obrazem <i>Trwałość pamięci</i> a tekstem Seneki Młodsze; • charakteryzuje i ocenia miejsce liryki we współczesnej kulturze
<p>„Nic dwa razy się nie zdarza”? – rozważania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno wiersz; • wskazuje podjęty w nim problem; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście fragmenty o charakterze aforyzmu; 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji głosowej wiersza; 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje uniwersalne motywy obecne w liryku <i>Nic dwa razy</i>;

inspirowane wierszem Wisławy Szymborskiej.	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje fragment mający charakter tezy; • próbuje określić, kto wypowiada się w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w wierszu porównanie; • wskazuje fragment, który można byłoby wpisać do pamiętnika, uzasadnia wybór; • zbiera argumenty do dyskusji na temat: „Czy rzeczywiście nic dwa razy się nie zdarza?” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własną opinię na temat myśli wyrażonych aforyzmem; • wyszukuje w utworze paradoks; • określa funkcję zastosowanych w wierszu środków poetyckich; • analizuje występujące w wierszu odniesienia do czasu i związane z nimi odczucia; • wskazuje na zróżnicowanie kreacji podmiotu lirycznego; • wymienia elementy wpływające na muzyczność wiersza <i>Nic dwa razy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija aforyzm własnymi refleksjami; • wyjaśnia, na czym polega paradoks; • analizuje związek budowy utworu z jego muzycznością; • wyjaśnia cel zróżnicowania kreacji podmiotu lirycznego
Czego nie ma w muzeum? Rozważania o wierszu Wisławy Szymborskiej.	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę wiersza Szymborskiej; • zapisuje w kolumnach kategorie zjawisk przywołanych w liryku („obecność”, „brak”); • wypisuje czasownikowe określenia dotyczące zjawisk z rubryki „obecność”; • określa cechy wymienionych w tekście wiersza przedmiotów; • dostrzega zastosowanie personifikacji w opisie przedmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat bohaterów lirycznych wiersza <i>Muzeum</i>; • odczytuje refleksję (myśl) zawartą w utworze i zapisuje ją w formie kilkuzdaniowej wypowiedzi; • interpretuje środki poetyckie służące do prezentacji woźnego i sukni; • nazywa zawarte w tekście uczucia i emocje 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji głosowej wiersza; • proponuje – w odniesieniu do wiersza <i>Muzeum</i> – nazwy dla elementów zapisanych w kolumnach; • określa funkcję nazwanych środków poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia filozoficzny charakter refleksji poetyckiej; • formułuje wnioski interpretacyjne; • formułuje zdanie w formie paradoksu wyrażające myśl wiersza
Radość czytania Szymborskiej.	<ul style="list-style-type: none"> • czyta cicho ze zrozumieniem tekst, wyszukuje w nim potrzebne informacje; • wylicza – w odniesieniu do tekstu – cechy poezji Wisławy Szymborskiej; • używa pojęć: <i>ironia, paradoks, puenta, aforyzm, antyteza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia – na podstawie tekstu – świat realny od świata poezji; • dostrzega ironiczny charakter wypowiedzi poetyckiej; • wskazuje w tekście wypowiedzi o charakterze paradoksu, puenty 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje język poezji Wisławy Szymborskiej; • wymienia – w odniesieniu do tekstu – reguły rządzące światem wykreowanym, a także wykorzystuje je do odczytywania znaczeń tekstu poetyckiego; • wyjaśnia pojęcia: <i>ironia, paradoks, puenta, aforyzm, antyteza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje na podstawie tekstu znaczenia tekstu poetyckiego wynikające z ironii jako kategorii estetycznej; • komentuje znaczenia wynikające z wykorzystania paradoksu i puenty
Inny odcień tęsknoty – <i>Moja piosnka (II)</i> Cypriana Norwida.	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>piosenka</i>; • gromadzi synonimy wyrazu <i>piosenka</i>; • uważnie słucha wzorcowej recytacji; • opisuje na podstawie tekstu wiersza Norwida krajobraz oraz postawy mieszkańców Polski; • nazywa wartości kojarzone z opisywanym miejscem i jego mieszkańcami; 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega związek tytułu utworu <i>Moja piosnka (II)</i> z jego formą; • wymienia elementy wpływające na muzyczność utworu Norwida (refren, powtórzenia, rytm); • wyobraża sobie okoliczności powstania utworu <i>Moja piosnka (II)</i> Norwida i opowiada o nich; • redaguje kilkuzdaniowy komentarz o 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację i stan wewnętrzny osoby mówiącej w liryku Norwida; • wyjaśnia – na podstawie wiersza <i>Moja piosnka (II)</i> – symbolikę zachowania ludzi; • wyjaśnia sens obrazów poetyckich w liryku Norwida, interpretując przenośnie; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ refrenu, powtórzenia, rytmu na muzyczność wiersza Norwida; • podaje przykłady utworów podobnych do tekstu <i>Moja piosnka (II)</i> ze względu na nastrój i muzyczność; • uzasadnia wybraną hipotezę interpretacyjną; • porównuje wiersz Norwida z <i>Hymnem</i> Juliusza Słowackiego;

	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój wiersza Norwida; opisuje świat przedstawiony na obrazie Gierymskiego 	<p>obrazie ojczyzny w liryku Norwida;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia neologizmy w liryku <i>Moja piosnka (II)</i>; wykazuje podobieństwa między tematyką wiersza Norwida a obrazem Gierymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje neologizm; analizuje budowę słotwórczą neologizmów w wierszu Norwida; definiuje wymienione neologizmy; omawia wpływ symboliki kolorów na wymowę obrazu Gierymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje analizę porównawczą wierszy: <i>Moja piosnka (II)</i> Norwida i <i>Hymn (Smutno mi, Boże)</i> Słowackiego; ocenia związek między tytułem obrazu Gierymskiego a jego treścią
Jak napisać bestseller?	<ul style="list-style-type: none"> czyta cicho ze zrozumieniem, wyszukując potrzebne informacje; wyjaśnia pojęcia: <i>wątek, świat przedstawiony, fikcja</i>; proponuje ciąg wydarzeń projektowanego tekstu epickiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zawarte w tekście pojęcia związane z epiką; przedstawia propozycje podstawowych składników świata przedstawionego w projektowanym tekście epickim 	<ul style="list-style-type: none"> wydobywa z tekstu informacje dotyczące cech utworu epickiego; przygotowuje wstępny projekt tekstu epickiego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zawarte w tekście informacje związane z utworem epickim; przygotowuje całościowy projekt tekstu epickiego; interpretuje obraz Boccioniego jako ilustrację tekstu dotyczącego epiki
Jan Paweł II odpowiada na pytania Vittoria Messoriego Jan Paweł II Przekroczyć próg nadziei (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> określa temat tekstu; z pomocą nauczyciela pisze plan tekstu; zapoznaje się z różnymi rodzajami rozprawek 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wartości wspomniane w tekście; odtwarza plan tekstu; wskazuje fragment zawierający wnioski; zauważa różnice w podanych typach rozprawek 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża swoje zdanie na temat godności; wymienia argumenty i przykłady przywołane w tekście dla uzasadnienia tezy; pisze rozprawkę, wybierając jeden z omówionych typów 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w dyskusji na temat godności; odtwarza konstrukcję tekstu; analizuje fragment zawierający polemikę; samodzielnie pisze rozprawkę w jednym z typów
Być człowiekiem.	<ul style="list-style-type: none"> określa temat tekstu; wskazuje tezę; 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wartości uniwersalne wspomniane w tekście; 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża swoje zdanie na temat godności, człowieczeństwa; 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w dyskusji na temat godności, człowieczeństwa
Dylemat zakochanego.	<ul style="list-style-type: none"> wie, że wiersz jest przykładem liryki bezpośredniej; formułuje dylemat osoby mówiącej w wierszu; określa, do kogo jest skierowany monolog liryczny; przedstawia swoje odczucia po obejrzeniu obrazu Engerta 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje typ liryki reprezentowany przez utwór <i>Niepewność</i>; wypowiada się na temat stanu wewnętrznego osoby mówiącej w wierszu; wskazuje w tekście słownictwo nazywające stan duchowy, uczucia, emocje; opisuje obraz Engerta 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje podmiot liryczny i adresatkę wiersza; określa sytuację, w której ujawnia się stan wewnętrzny podmiotu lirycznego; formułuje swoje stanowisko w kwestii przedstawionego w wierszu dylematu (<i>Czy to jest przyjaźń? czy to jest kochanie?</i>); ocenia język utworu; redaguje monolog wewnętrzny adresatki po otrzymaniu tekstu wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi argumenty do dyskusji na temat sytuacji duchowej osoby mówiącej w liryku <i>Niepewność</i> (kochać czy tylko się przyjaźnić?)
„Kto miłości nie zna, ten żyje szczęśliwy”, czyli epilog romantycznego uczucia w wierszu Adama Mickiewicza do M***.	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wiersz; wypowiada się na temat swoich wrażeń po lekturze utworu; opowiada historię przedstawioną w wierszu; określa stan emocjonalny osoby mówiącej; 	<ul style="list-style-type: none"> określa, czy utwór ma kształt monologu, czy dialogu; charakteryzuje podmiot liryczny i adresatkę wiersza, określa relację między nimi; nazywa wyrażone w tekście emocje; uzasadnia, odwołując się do tekstu, 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, dokonując interpretacji wiersza; uzasadnia monologowy charakter wypowiedzi poetyckiej; ocenia, czy wiersz dotyczy przeszłości, czy przyszłości, i uzasadnia swoje zdanie nazywa i komentuje przy użyciu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia kontekst biograficzny wiersza; analizuje budowę i język utworu

	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje fragmenty mające kształt relacji o zdarzeniach i zawierające rozmyślania; dostrzega regularność budowy tekstu 	czy bohater jest szczęśliwy, czy cierpi	cytatów ukazane stany emocjonalne; <ul style="list-style-type: none"> nazywa i omawia sposoby rytmizacji tekstu 	
Odkrywanie tajemnic obrazu Caspara Davida Friedricha <i>Kobieta w oknie</i>.	<ul style="list-style-type: none"> wybiera z tekstu wskazane informacje; wymienia elementy przedstawione na obrazie; opisuje kolorystykę dzieła; krótko opisuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> wybiera z tekstu istotne informacje; określa relacje między poszczególnymi elementami obrazu; wskazuje źródła światła na obrazie; opisuje dzieło Friedricha 	<ul style="list-style-type: none"> systematyzuje informacje z tekstu; odczytuje znaczenia poszczególnych elementów obrazu; omawia kompozycję obrazu; opisuje obraz z wykorzystaniem słownictwa związanego z językiem malarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> referuje informacje z tekstu; odczytuje znaczenia wynikające z całości dzieła; omawia wszystkie znaczące dla dzieła środki języka malarstwa; opisuje obraz, stosując język poetycki
W ogrodzie ucuć.	<ul style="list-style-type: none"> podaje swoje skojarzenia ze słowem <i>ogród</i>; określa osobę mówiącą i adresata wypowiedzi w wierszach; opisuje sytuację przedstawioną w każdym z utworów; określa nastrój wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia zgodność tytułu wiersza <i>Sprzeczka</i> z treścią tego utworu; charakteryzuje perspektywę czasową w wierszu *** (<i>Na niebo wypływają białych chmurek żagle</i>); wskazuje i omawia elementy łączące utwór *** (<i>Na niebo wypływają białych chmurek żagle</i>) z wierszem <i>Sprzeczka</i>; wymienia kolory widoczne na obrazie Renoira 	<ul style="list-style-type: none"> określa, czy wiersz <i>Sprzeczka</i> jest dialogiem, czy monologiem; wskazuje symboliczne znaczenia motywu ogrodu; wskazuje czynniki wpływające na nastrój osoby mówiącej; kojarzy strofy utworu *** (<i>Na niebo wypływają białych chmurek żagle</i>) z kolorami, uzasadnia swoje zdanie; opisuje obraz <i>Kobieta z parasolką w ogrodzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje funkcjonowanie motywu ogrodu w wierszach Lechonia, a także na obrazie Renoira; redaguje kilka refleksji na temat: „Czy było warto «pójść do ogrodu»?”; omawia związek między formą obrazu Renoira (np. użytymi kolorami) a wymową dzieła
Miłość w czasie strasznym. (Zbigniew Herbert, <i>Dwie krople</i>)	<ul style="list-style-type: none"> podejmuje próbę zrekonstruowania historii bohaterów lirycznych z utworu Herberta; formułuje pytanie, jakie chciałby w związku z nią zadać; opisuje sytuację ukazaną na obrazie Klimta 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wierszu Herberta niezrozumiałe fragmenty (sformułowania, słowa) i przedstawia swoje wyjaśnienie ich znaczenia; wyszukuje w utworze fragmenty mówiące o miłości; określa nastrój utworu, przywołując właściwe cytaty z tekstu; ocenia wartości estetyczne przywołanych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w wierszu sformułowania mogące się pojawić w opowiadaniu pisanym językiem prozy i/lub brzmiące wyjątkowo, niezwykle, poetycko; charakteryzuje związek między środkami malarskimi zastosowanymi przez Klimta a obrazem miłości ukazanym w dziele <i>Pocałunek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w wierszu aluzję do przysłowia <i>Nie czas żałować róż, gdy płoną lasy</i> (z dramatu Słowackiego <i>Lilla Weneda</i>), a następnie wyjaśnia ten fragment utworu Herberta; wskazuje i omawia nowatorstwo w ujęciu motywu miłości w wierszu Herberta; interpretuje funkcjonowanie motywu miłości w wierszu Herberta i na obrazie Klimta
Dlaczego Bajdała kłóci się z Bogiem?	<ul style="list-style-type: none"> zapoznaje się z informacjami na temat Bolesława Leśmiana; odczytuje głośno i wyraziście tekst ballady; opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze; wymienia głównych bohaterów; 	<ul style="list-style-type: none"> określa adresata opowieści; charakteryzuje narratora, odnosząc się do używanego przezeń języka; uzasadnia przynależność <i>Dusiołka</i> do gatunku ballady; redaguje charakterystykę z wykorzystaniem elementów gwary 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, dokonując interpretacji; charakteryzuje i ocenia Bajdałę z uwzględnieniem języka i przezwiska bohatera; opracowuje artykuł hasłowy o Dusiołku do leksykonu; przyłącza się do obrony przed 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje liryczne cechy utworu Leśmiana; porównuje <i>Dusiołka</i> z innymi znanymi balladami; interpretuje zarzut Bajdały pod adresem Boga; proponuje sposób odczytania

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia postacie realistyczne od fantastycznych; • gromadzi informacje na temat Bajdały; • przedstawia narratora; • zna definicję ballady 	ludowej	oskarżeniami Bajdały lub do oskarżeń	neologizmu <i>potworzyć</i> ; <ul style="list-style-type: none"> • układa „mowę obrończą” Pana Boga na zarzuty Bajdały
Sprawdzian 3 i jego omówienie.	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby rozwiązania sprawdzianu i wykonania poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się wykonywać polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie wykonuje polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie wykonuje wszystkie polecenia
Ćwiczymy streszczenie	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na czym polega streszczenie • wybiera najważniejsze informacje ze streszczanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • skraca zdania, zastępując wyrazy i zwroty szczegółowe wyrazami o znaczeniu ogólnym; • wykorzystuje w streszczeniu wyrazy o znaczeniu ogólnym 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy streszczenie <i>Artysty Sławomira Mrożka</i>, dbając o odpowiedni wybór informacji i poprawność formułowanych zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje zasady dobrego streszczania oraz stosuje je w tworzonych przez siebie streszczeniach; • dostrzega zależność kształtu i objętości streszczenia od rodzaju streszczanego tekstu
Jak ogień i woda. O relacji dwóch siostr z wdowiej chaty.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat życia i twórczości Juliusza Słowackiego; • czyta cicho ze zrozumieniem; • wypowiada się na temat swoich wrażeń po lekturze <i>Balladyny</i>; • przedstawia oraz ocenia Alinę i Balladynę; • wyszukuje w tekście informacje na temat bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega, że Alina i Balladyna zostały zestawione na zasadzie kontrastu; • określa cechy i postawy uwidaczniające się w ich wypowiedziach i zachowaniu; • nazywa uczucia bohaterów; • tworzy wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości ważne dla bohaterów; • formułuje pytania dotyczące motywów działania postaci; • komentuje i ocenia postępowanie bohaterów dramatu; • wskazuje czynniki wpływające na kształtowanie się relacji między rodzeństwem 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje znaczenia przenośne i symboliczne wybranych elementów dramatu; • dokonuje analizy i interpretacji tekstów kultury z uwzględnieniem niezbędnych kontekstów
Fantastyka i magia w <i>Balladynie</i> Juliusza Słowackiego.	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce wydarzeń; • dzieli postacie i wydarzenia dramatu na realistyczne i fantastyczne; • określa, w jaki sposób siły spoza świata rzeczywistego wpływają na losy bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje świat przedstawiony dramatu ze szczególnym uwzględnieniem elementów realistycznych i fantastycznych; • przedstawia w punktach dzieje korony Lecha; • określa związek losów Grabca i Kirkora z postacią Goplany 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje motywów fantastycznych w dramacie Słowackiego; • wskazuje podobieństwa i różnice między <i>Balladyną</i> a baśnią 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje postaci alegoryczno-symbolicznych w dramacie; • charakteryzuje wizję świata ukazaną w <i>Balladynie</i>
Tropem zbrodni i kłamstwa, czyli do czego doprowadziła Balladynę żądza władzy.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie słowa <i>tragiczny</i>; • przedstawia przebieg wydarzeń prowadzący do klęski tytułowej bohaterki; • wyszukuje w tekście informacje dotyczące losów bohaterki; • ocenia Balladynę jako człowieka i królową; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cele i wartości ważne dla Balladyny; • wyszukuje w tekście cytaty charakteryzujące bohaterkę i ukazujące jej uczucia; • wyjaśnia, jakie konsekwencje miało dla Balladyny popełnienie zbrodni; • rozpoznaje sytuacje emocjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>tragedia</i>, <i>tragizm</i>; • podaje przykłady sytuacji tragicznych; • wskazuje w <i>Balladynie</i> bohaterów tragicznych i wskazuje przyczyny wyboru; • ocenia, czy bohaterowie dramatu Słowackiego mają wolność działania; • zabiera głos w dyskusji: <i>Czy Balladyna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia – w odniesieniu do dramatu Słowackiego – motywy władzy, winy, kary; • wskazuje źródła tragizmu bohaterów dramatu Słowackiego; • przedstawia swoją interpretację dramatu Słowackiego

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: <i>tragedia, tragizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wartości życiowe innych bohaterów; • wskazuje przykłady wpływu sił spoza świata ludzkiego na los bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • była skazana na zło? 	
<p>Co możemy znaleźć w <i>Balladynie</i>? Wielopłaszczyznowość dramatu Juliusza Słowackiego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: <i>dramat, tragedia</i>; • udowadnia – przedstawiając budowę utworu Słowackiego – że <i>Balladyna</i> należy do dramatu; • rozumie, na czym polega przenośny / symboliczny charakter motywu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia przynależność <i>Balladyny</i> do gatunku dramatu; • zapoznaje się z definicją tragedii; • rozpoznaje w tekście <i>Balladyny</i> motywy o znaczeniu przenośnym i symbolicznym; • rozpoznaje sceny z dramatu przedstawione na fotografiach z inscenizacji; • tworzy wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>dramat, tragedia</i>; • interpretuje znaczenie korony Lecha i czerwonej plamy na czole <i>Balladyny</i>; • ocenia, czy <i>Balladyna</i> jest utworem, który łatwo wystawić na scenie, uzasadnia swoje stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy <i>Balladynę</i> można określić jako tragedię, uzasadnia swoje stanowisko; • dokonuje analizy i interpretacji tekstów kultury (plakatów, fotografii) z uwzględnieniem niezbędnych kontekstów • wskazuje w tekście elementy komizmu i wyjaśnia, jaki sposób ukształtowania wypowiedzi nadają jej charakter komiczny
<p>W odmętach życia – <i>Burza (I)</i> Cypriana Norwida.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje skojarzenia dotyczące burzy; • dostrzega motyw burzy jako ważny element utworu • wyodrębnia w tekście fragmenty zrozumiałe i niezrozumiałe; • omawia scenerię przedstawioną w wierszu Norwida; • wskazuje w tekście apostrofę; • określa bohatera wiersza; • opisuje, w jakiej znajduje się sytuacji; • próbuje odczytać ogólny sens wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina sobie znane literackie, malarskie i filmowe obrazy rozmaitych burz, wskazuje, co je łączy; • stara się odnaleźć muzyczny portret burzy we fragmencie <i>L'estate z Czterech pór roku</i> Vivaldiego; • charakteryzuje burzę ukazaną w wierszu Norwida; • interpretuje zawartą w tekście apostrofę 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przenośny / symboliczny charakter burzy w wierszu Norwida; • opisuje postawę, jaką powinien przyjąć bohater liryczny utworu; • wskazuje elementy podobieństwa między wierszem Norwida a obrazem <i>Burza śniegowa</i> Turnera; • wyjaśnia wpływ burz z różnych tekstów kultury (literackich, malarskich i filmowych) na bohaterów tych utworów; • wyjaśnia symbolikę motywów burzy, gromu, zawieruchy zawartych w innych utworach literackich (np. <i>Balladynie, Świteziance</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje obrazy przyrody w przywołanych tekstach kultury; • wyjaśnia znaczenie dosłowne i alegoryczne motywu burzy w kontekście wiersza Norwida; • porównuje obrazy burzy, gromu, zawieruchy zawarte w innych utworach literackich (np. <i>Balladynie, Świteziance</i>) z przedstawieniem burzy w wierszu Norwida; • porównuje ideę wyrażoną w wierszu Norwida z fragmentem <i>Odysa</i> Staffa
<p>Modlitwa pewnego szewczyka – wokół wiersza Bolesława Leśmiana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe informacje na temat Bolesława Leśmiana; • odczytuje głośno i wyraziście utwór <i>Szewczyk</i>; • przedstawia głównego bohatera utworu; • wymienia składniki tworzące sytuację liryczną; • krótko charakteryzuje narratora; • odnajduje motyw Boga w wierszu <i>Szewczyk</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia przynależność <i>Szewczyka</i> do gatunku pieśni; • określa świat przedstawiony utworu, odwołując się do fragmentów; • próbuje komentować wypowiedź bohatera lirycznego; • wymienia powtarzające się elementy kompozycyjne utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji; • wyjaśnia, odnosząc się do tekstu <i>Szewczyka</i>, znaczenie motywu Boga; • odpowiada, co – według utworu Leśmiana – jest sensem ludzkiego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje liryczne cechy utworu Leśmiana; • formułuje – na podstawie utworu <i>Szewczyk</i> – refleksje o charakterze filozoficznym; • porównuje sposób kreowania świata przedstawionego w utworze <i>Szewczyk</i> z innymi utworami Leśmiana

	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje powtarzającą się strofę, próbuje wyjaśnić jej rolę w kompozycji utworu 			
<p>Czytelnik czyta w czytelni poczytne czasopismo, czyli o wyrazach podstawowych i pochodnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używa pojęć: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, parafraza słowotwórcza</i>; • wyodrębnia w wyrazie pochodnym podstawę słowotwórczą i formant (typowe przykłady); • rozróżnia rodzaje formantów słowotwórczych: przyrostek, przedrostek; • tworzy wyrazy pochodne od podstawowych przez dodawanie przyrostków i przedrostków; • wskazuje wyrazy podstawowe do pochodnych; • rozpoznaje wyrazy słowotwórczo niepodzielne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w wyrazach oboczności spółgłoskowe i samogłoskowe; • poprawnie zapisuje wyrazy pochodne zawierające w sobie oboczności spółgłoskowe i samogłoskowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, parafraza słowotwórcza</i>; • wyodrębnia w wyrazie pochodnym podstawę słowotwórczą i formant 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje formantów słowotwórczych: wrostek, formant zerowy; • tworzy wyrazy pochodne przez dodawanie wrostków oraz użycie formantu zerowego
<p>Słownikowi krewni, czyli rodzina wyrazów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używa pojęć: <i>rodzina wyrazów, rdzeń, rdzeń oboczny, wyraz pokrewny</i>; • tworzy – według wzoru – łańcuch wyrazów podstawowych i pochodnych; • uzupełnia wykres rodziny wyrazów; • wyodrębnia rdzeń w rodzinie wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje oboczności rdzenia; • rozróżnia wyrazy pokrewne i bliskoznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>rodzina wyrazów, rdzeń, rdzeń oboczny, wyraz pokrewny</i>; • tworzy wyrazy pokrewne do podanego wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wykres rodziny wyrazów
<p>Co złożone, co zestawione, a co zrosnięte? O wyrazach złożonych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używa pojęcia <i>wyraz złożony</i>; • rozróżnia zestawienia, zrosty, złożenia; • podaje wyrazy podstawowe stanowiące podstawę do utworzenia wyrazów złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zestawienia, złożenia i zrosty od podanych wyrazów podstawowych; • zna zasady pisowni złożzeń (z łącznikiem i bez niego) 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>wyraz złożony</i>; • omawia kryteria podziału wyrazów złożonych; • rozróżnia wyrazy niepodzielne i podzielne słowotwórczo, a wśród nich złożenia, zestawienia i zrosty; • zna i poprawnie stosuje zasady pisowni złożzeń (z łącznikiem i bez niego) 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawy słowotwórcze w wyrazach złożonych; • wyodrębnia formanty w wyrazach złożonych
<p>Dojrzewanie do pisarstwa – Aleksander Fredro, Autobiografia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta cicho ze zrozumieniem, wyszukując potrzebne informacje; • wymienia wydarzenia historyczne przywołane w tekście; • cytuje zdanie relacjonujące moment zainteresowania się Fredry dramatem; 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o pobycie pisarza w Paryżu; • odczytuje fragment będący refleksją o współistnieniu dramatu i teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia przynależność przywołanego tekstu do gatunku autobiografii; • wypowiada się na temat edukacji dzieci w Galicji w XIX w.; • wskazuje i nazywa ważne wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między biografią i autobiografią; • podaje przykłady tekstów reprezentujących gatunek biografii i autobiografii; • wyjaśnia sens wyrażenia <i>szkoła świata</i>;

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia tekst biograficzny od autobiografii 		<p>historyczne przywołane przez Fredrę;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarza współczesnym językiem rozważania na temat powołania autora dramatycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia słowa Fredry ujawniające młodzięcze rozumienie powołania autora jako twórcy dramatycznego; • redaguje jednoaktówkę <i>Strach nastraszony</i>
Komedia, młodsza siostra tragedii.	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście wskazane informacje; • odróżnia – na podstawie cech gatunkowych – komedię od tragedii; • odróżnia różne rodzaje komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście najważniejsze informacje; • wymienia cechy komedii; • nazywa rodzaje komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze informacje z tekstu; • samodzielnie wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>komizm</i>; • charakteryzuje różne rodzaje komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje – na podstawie tekstu – wypowiedź związaną z podejmowanym przez tekst tematem; • wyjaśnia sens komizmu jako kategorii estetycznej; • podaje i omawia – w odniesieniu do znanych mu tekstów kultury – przykłady różnych rodzajów komizmu
Zemsta Fredry – komedia charakterów, komedia intrygi.	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe informacje na temat Aleksandra Fredry i <i>Zemsty</i> • przypisuje dzieło Fredry do właściwego rodzaju literackiego; • posługuje się słownictwem związanym z dramatem jako rodzajem literackim; • wskazuje w tekście elementy komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w <i>Zemście</i> elementy dramatu, np. akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog; • wskazuje w utworze cechy charakterystyczne dla komedii; • wskazuje w tekście różne typy komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • udowadnia – odwołując się do przykładów z tekstu – że <i>Zemsta</i> jest komedią; • określa, jakie informacje zostały zawarte w didaskaliach; • charakteryzuje <i>Zemstę</i> jako komedię charakterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy struktury wewnętrznej dramatu: ekspozycja (wstęp, zarysowanie głównego wątku), zawiązanie i rozwinięcie akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji; • wskazuje środki teatralne pozwalające wyeksponować komizm tekstu
Kto się na kim mści i dlaczego? (Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia głównych bohaterów komedii Fredry; • wyjaśnia tytuł dzieła, wykorzystując synonimy; • wyszukuje w tekście potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów komedii Fredry; • wskazuje postać, której udało się osiągnąć cel, i uzasadnia swój wybór; • określa związek tytułu z działaniami bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia motywacje poszczególnych postaci; • wskazuje bohatera, który niczego nie zyskuje, określa, co go odróżnia; • wyjaśnia motto utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zna okoliczności powstania <i>Zemsty</i> (kontekst biograficzny); • wyjaśnia związek „zaskakującej sprzeczności” z istotą komizmu
Pochwała czy krytyka rzeczywistości ukazanej w <i>Zemście</i>?	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce wydarzeń; • wskazuje w tekście elementy kultury szlacheckiej; • podejmuje próbę sformułowania odpowiedzi na pytanie zawarte w temacie lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje szlacheckie obyczaje ukazane w <i>Zemście</i>; • określa, co jest przez Fredrę wyśmiewane 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wartości ważne dla szlacheckich bohaterów komedii Fredry; • określa, jaki charakter ma <i>Zemsta</i>: krytyczny czy pochwalny, oraz uzasadnia swoje stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w interpretacji <i>Zemsty</i> wiedzę dotyczącą historii i kultury szlacheckiej
Zadanie klasowe nr 4	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby napisania wypracowania 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się napisać wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie napisze wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie i ciekawie napisze wypracowanie
Różne oblicza widowisk teatralnych (<i>Wszystko jest</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta cicho, wyszukując w tekście najważniejsze informacje; • formułuje definicję teatru jako 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje związki opery i spektaklu baletowego z przedstawieniem teatralnym; 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy rodzaj widowiska ze znakiem teatralnym i formą wyrazu artystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje i omawia przykłady zjawisk pozateatralnych zawierających elementy teatru (np. widowiska sportowe)

teatrem?)	widowiska; • określa związek między aktorem a widzem; • stosuje w wypowiedziach słownictwo związane z teatrem	• wskazuje różnice między klasycznym przedstawieniem teatralnym a pantomimą		
Skróty	• używa terminu <i>skrót</i> ; • prawidłowo odmienia skróty; • adresuje listy, poprawnie używając skrótów	• zapisuje i odczytuje często stosowane skróty; • zna zasady odmiany skrótów; • zna zasady interpunkcyjne zapisu skrótów; • projektuje wizytówki, stosując w zapisie skróty	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>skrót</i> ; • zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcyjne zapisu skrótów	• używa w wypowiedziach skrótów, oceniając ich przydatność i zrozumiałość
NIP dla ZUS-u i BOR w ONZ. Skrótownice	• używa terminu <i>skrótowniec</i> ; • prawidłowo odmienia skrótownice; • rozróżnia grupy skrótownców: literowce, głoskowce, sylabowce, skrótownice mieszane	• zapisuje i odczytuje często stosowane skrótownice; • zna zasady odmiany skrótownców; • zna zasady ortograficzne zapisu skrótownców	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>skrótowniec</i> ; • dostosowuje formę orzeczenia do łączącego się z nim skrótownca; • zna i poprawnie stosuje zasady ortograficzne zapisu skrótownców	• omawia kryteria podziału skrótownców na literowce, głoskowce, sylabowce, skrótownice mieszane; • używa w wypowiedziach skrótownców, oceniając ich przydatność i zrozumiałość
Sprawdzian 4 i jego omówienie.	• podejmuje próby rozwiązania sprawdzianu i wykonania poleceń	• stara się wykonywać polecenia	• na ogół poprawnie wykonuje polecenia	• bezbłędnie wykonuje wszystkie polecenia
Od przybytku głowa nie boli?... W świecie prasy – dawniej i dziś	• wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelniczych związanych z prasą; • rozróżnia pojęcia: <i>prasa, gazeta, czasopismo</i> ; • czyta ze zrozumieniem informacje zawarte w tekście oraz w infografice	• wyjaśnia, czego zwykle poszukuje się w gazetach i czasopismach; • wymienia rodzaje prasy ze względu na zainteresowania odbiorców; • podaje charakterystyczne cechy czasopisma internetowego; • określa przyczynę i skutek wynalezienia druku	• wyjaśnia pojęcia: <i>prasa, gazeta, czasopismo</i> ; • wymienia rodzaje prasy, klasyfikując je według różnych kryteriów; • wskazuje typowe elementy układu treści w prasie; • zna najważniejsze fakty z historii prasy; • ocenia, w jakim stopniu wynalazki techniczne mogą zagrozić tradycyjnej prasie	• przedstawia wybrane czasopisma, które odegrały ważną rolę w polskiej kulturze; • omawia rolę prasy we współczesnym świecie; • wskazuje i omawia walory prasy, których nie mogą zastąpić najnowsze sposoby komunikowania się ludzi; • wskazuje interesujące dla siebie rodzaje prasy i uzasadnia swój wybór
Wśród szpalt, kolumn i tytułów	• wie, jakie funkcję pełni tytuł; • zna pojęcia: <i>nadtytuł, podtytuł</i>	• określa cechy dobrego tytułu; • wyjaśnia pojęcia: <i>nadtytuł, podtytuł</i>	• analizuje budowę tytułów; • przyporządkowuje tytuł do określonej kategorii, uzasadnia swoją decyzję	• ocenia tytuły prasowe i uzasadnia ocenę; • nadaje tytuły artykułom
Na tropie dziennikarza profesjonalisty	• wyszukuje w tekście wskazane informacje; • cytuje fragment zawierający związkę charakterystykę dziennikarza; • nazywa cechy dobrego dziennikarza	• omawia cytowane fragmenty tekstu; • tworzy portret dobrego dziennikarza	• cytuje zdanie będące reklamą zawodu dziennikarza; • odróżnia wrodzone predyspozycje dziennikarza od wypracowanych umiejętności	• komentuje zawartość treściową i formę tekstu; • posługuje się czynnie słownictwem związanym z dziennikarstwem

Co? Gdzie? Kiedy? Dlaczego? Z jakim skutkiem? – czyli o dobrej informacji	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia tekst informacyjny od oceniającego; • porządkuje fakty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę manipulacji; • układa informację na podstawie uporządkowanych faktów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady manipulacji prasowej; • przekształca tekst informacji, usuwając z niego niepotrzebne elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między obiektywną informacją a oceną; • układa wyczerpującą i dobrze skonstruowaną informację
Od wzmianki do sprawozdania – sztuka informowania	<ul style="list-style-type: none"> • zna nazwy podstawowych gatunków tekstów informacyjnych; • redaguje wzmiankę, zapowiedź sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia podstawowe gatunki tekstów informacyjnych; • redaguje wzmiankę, zapowiedź sprawozdanie, zachowując wszystkie cechy tych form 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia przykłady różnych tekstów informacyjnych; • redaguje notatkę, sylwetkę 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne gatunki tekstów informacyjnych; • redaguje notatkę, sylwetkę, zachowując wszystkie cechy tych form
Sprawdzian diagnostyczny na koniec klasy 7.	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby rozwiązania sprawdzianu i wykonania poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się wykonywać polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie wykonuje polecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie wykonuje wszystkie polecenia
Ćwiczymy przekształcanie tekstów	<ul style="list-style-type: none"> • zna różne sposoby przekształcania tekstu; • rozumie konieczność poszanowania własności intelektualnej autora przekształcanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wybrane formy przekształcania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje synonimy i słownictwo o węższym lub szerszym zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dokonywać przekształceń na tekście przy zachowaniu różnorodnego słownictwa
Wśród żywiołów morza w Żegludze Adama Mickiewicza	<ul style="list-style-type: none"> • uważnie słucha wzorcowej recytacji; • opowiada o sytuacji lirycznej; • opisuje stan morza w analizowanych tekstach kultury; • opisuje – w odniesieniu do wiersza <i>Żegluga</i> – okręt ukazany w tym liryku; • potwierdza swoje stanowisko odpowiednimi cytatami z wiersza Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji; • charakteryzuje osobę mówiącą w tekście; • przedstawia wrażenie, jakie żegluga wywiera na bohaterze; • określa sposób ukazania okrętu w utworze Mickiewicza; • zna pojęcie <i>liryka bezpośrednia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis przeżyć w formie kartki z podróży; • omawia zależności między światem zewnętrznym a wewnętrznym światem osoby mówiącej w wierszu <i>Żegluga</i>; • wskazuje językowe środki dynamizujące wypowiedź osoby mówiącej w liryku Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symboliczne znaczenie motywu podróży w wierszu <i>Żegluga</i>; • wskazuje, co w odniesieniu do wiersza można określić jako niezwykle i na czym ta niezwykłość polega
Walizka, a w niej... (Adam Zagajewski, Walizka)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację liryczną w wierszu <i>Walizka</i>; • określa tożsamość osoby mówiącej w wierszu; • wypisuje określenia dotyczące bohatera lirycznego; • wybiera z wiersza cytat, który uważa za szczególnie ważny, i uzasadnia swój wybór; • podejmuje próbę określenia tematyki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w wierszu sformułowania potoczne i mające charakter poetycki; • wyodrębnia w utworze fragmenty o charakterze opowieści i refleksji, określa ich tematykę; • określa tematykę utworu, odwołując się do wybranych cytatów; • ocenia postawę osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, dokonując interpretacji głosowej wiersza; • formułuje refleksję na temat języka utworu; • wyjaśnia znaczenie tytułowego motywu; • interpretuje wiersz <i>Walizka</i> jako utwór o tematyce egzystencjalnej; • proponuje inny tytuł wiersza, uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie ironii poetyckiej w kontekście wiersza Zagajewskiego; • formułuje pisemnie hipotezę interpretacyjną i rozważa ją, przywołując odpowiednie argumenty

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające, a także inne – określone przez nauczyciela – wymagania na tę ocenę, np.:

- wyróżnia się swoją wiedzą i umiejętnościami;
- pracuje samodzielnie, cechuje go kreatywność;
- świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatą terminologią;
- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty należące do literatury pięknej i literatury faktu;
- czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne;
- samodzielnie analizuje i interpretuje inne teksty kultury (np. dzieła malarskie, filmowe) z uwzględnieniem specyfiki wykorzystywanych w nich środków wyrazu;
- formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania;
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne;
- bierze udział w konkursach przedmiotowych;
- publikuje swoje teksty.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.